

***Gminny Program Rewitalizacji
Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020***

Styczeń 2017

INICJATYWAŁOKALNA.PL

InicjatywaLokalna.pl

ul. Targowa 18/609, 25-520 Kielce

tel./fax 41 343 01 24

e-mail: biuro@inicjatywalokalna.pl

www.inicjatywalokalna.pl

Spis treści

Wstęp.....	4
I. Część wprowadzająca	7
1. Metodologia prac nad dokumentem	7
2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	10
II. Część diagnostyczno-analityczna.....	16
1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	16
2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	20
3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	24
III. Część programowa	49
1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji	49
1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	49
1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań	50
2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2020.....	53
2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć	53
2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć.....	70
2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	73
3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania..	82
IV. Część wdrożeniowa.....	84
1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.....	84
1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami	84
1.2. Harmonogram realizacji programu	87
1.3. <i>Public relations</i> dokumentu	89
2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu	90
2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości	90
2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu	95
3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	97
4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje	103
5. Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	103
6. Sposób realizacji dokumentu, a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie	104
6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej	104
6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	104
Spis map	105
Spis schematów	105
Spis tabel	105
Spis wykresów.....	106
Spis zdjęć.....	107
Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	108

Wstęp

Rewitalizacja stanowi odpowiedź na szereg zjawisk kryzysowych występujących na obszarach gmin, takich jak degradacja techniczna oraz narastające problemy w sferach społecznej i gospodarczej. W związku z tym niezbędne jest planowanie i realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych odpowiadających na zidentyfikowane problemy oraz potencjały danego obszaru zdegradowanego, a także wynikającą z nich skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), *rewitalizacja* stanowi „proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji (...)”.

Podstawowym narzędziem tworzącym ramy operacyjne i płaszczyznę koordynacji działań rewitalizacyjnych jest *gminny program rewitalizacji*, który jest inicjowany, sporządzany oraz uchwalany przez Radę Miejską na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Jest to „wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji”¹. Dokument obejmuje działania w sposób kompleksowy (z uwzględnieniem projektów współfinansowanych ze środków UE oraz innych publicznych lub prywatnych), ponieważ tylko taka różnorodna konstrukcja warunkuje osiągnięcie efektów.

Objęcie danego obszaru zdegradowanego Gminnym Programem Rewitalizacji będzie stanowiło podstawę wspierania go poprzez instrumenty i narzędzia dedykowane rewitalizacji (programy unijne oraz krajowe) lub korzystania z preferencji w innych instrumentach, programach i działaniach sektorowych.

---

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, Minister Rozwoju, Warszawa, 02.08.2016, s. 7–8.

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020 (GPR) stanowi spójny dokument strategiczny mający na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego, mającego istotne znaczenie dla rozwoju gminy poprzez przedsięwzięcia kompleksowe (uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno--funkcjonalny, techniczny i środowiskowy), skoncentrowane terytorialnie oraz prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany.

Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z *Ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydanymi przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku, a także z uwzględnieniem zapisów dotyczących obszaru strategicznej interwencji państwa „miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji” zawartych w rozdziale 3.1.3 Umowy Partnerstwa².

Dokument składa się z czterech zasadniczych części, a mianowicie: części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej, programowej oraz wdrożeniowej.

Część wprowadzająca zawiera ogólne informacje dotyczące metodologii opracowania dokumentu oraz jego uwarunkowania zewnętrzne, tj. strategiczno-programowe, które wskazują na powiązanie rewitalizacji z całościową wizją rozwoju gminy.

Część diagnostyczno-analityczna obejmuje metodologię delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz określenie ich zasięgów przestrzennych poprzez wskazanie przebiegu granic na terenie gminy. Ponadto zawiera szczegółową diagnozę wyznaczonego obszaru rewitalizacji w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej wraz ze skwantyfikowanymi danymi i ich analizą w celu przedstawienia skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Część programowa przedstawia najważniejsze założenia procesu rewitalizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz, tj. wizję wyprowadzenia go ze stanu kryzysowego, misję, cele rewitalizacji wraz z kierunkami działań mającymi na celu eliminację lub ograniczenie zidentyfikowanych negatywnych zjawisk i wykorzystanie potencjałów lokalnych. Ponadto zostały tutaj zawarte podstawowe (główne) oraz uzupełniające (komplementarne) projekty rewitalizacyjne powiązane ze sobą i wspólnie oddziałujące na obszar rewitalizacji. Ważnym elementem są również szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem różnych źródeł ich finansowania.

---

² *Umowa Partnerstwa, Programowanie perspektywy finansowej 2014–2020*, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa, grudzień 2015.

Część wdrożeniowa składa się z systemu realizacji (wdrażania) dokumentu, a także systemu monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu w reakcji na zmiany w otoczeniu. Ponadto w niniejszej części zawarte zostały mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i innych podmiotów oraz grup nieformalnych aktywnych na terenie gminy na każdym etapie procesu rewitalizacji, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania i ewaluacji. Przedstawiony został tutaj również przebieg procesu opiniowania dokumentu przez instytucje zewnętrzne oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ostatnim elementem jest sposób realizacji założeń dokumentu w odniesieniu do polityki mieszkaniowej oraz planowania i zagospodarowania przestrzennego w gminie wraz z załącznikiem graficznym wskazującym na kierunki zmian przestrzenno-funkcjonalnych na obszarze rewitalizacji.

I. Część wprowadzająca

1. Metodologia prac nad dokumentem

Metodologię sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji warunkowały przede wszystkim *Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), a także obowiązujące *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020*, wydane przez Ministra Rozwoju w dniu 2 sierpnia 2016 roku.

Dokument opracowany został z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za zorganizowanie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu. Na wybór takiego podejścia decydujący wpływ miała idea rewitalizacji, w której kluczową rolę odgrywa realizacja zasady partnerstwa i partycypacji społecznej.

Metodologia prac obejmowała dwie zasadnicze części, składające się na efekt końcowy w postaci dokumentu *Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020*, a mianowicie:

- I. *Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz* – obejmowało następujące etapy:
  - 1) zgromadzenie danych statystycznych do diagnozy w podziale na ustalone jednostki referencyjne gminy (sołectwa) we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej zarówno z Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu, jak i instytucji zewnętrznych;
  - 2) wykonanie wielokryterialnej analizy przestrzennej ustalonych wskaźników oraz opracowanie diagnozy gminy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z mapami poglądowymi koncentracji problemów we wszystkich ww. sferach;
  - 3) przeprowadzenie w dniach od 16.09.2016 roku do 16.10.2016 roku konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz wraz z opracowaną diagnozą gminy oraz mapami przedstawiającymi granice ww. obszarów;

- 4) przedstawienie Radzie Miejskiej w Nowym Wiśniczu przez Burmistrza Nowego Wiśnicza wniosku o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy wraz z projektem uchwały, diagnozą gminy na potrzeby wyznaczenia ww. obszarów i mapami przedstawiającymi ich granice;
  - 5) podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Nowym Wiśniczu *Uchwały Nr XXVIII/229/16 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 25 października 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz*;
  - 6) przekazanie ww. uchwały oraz jej opublikowanie w dniu 25.10.2016 roku wraz z załącznikami, tj. diagnozą gminy i mapami obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego jako poz. 6025, z uwagi na fakt, że jest to akt prawa miejscowego.
- II. *Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z przeprowadzeniem procesu zaopiniowania dokumentu i Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko* – obejmowało następujące etapy:
- 1) podjęcie na sesji przez Radę Miejską w Nowym Wiśniczu *Uchwały Nr XXIX/238/16 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020* (po 14 dniach niezbędnych na uprawomocnienie się uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz, która jest aktem prawa miejscowego);
  - 2) ogłoszenie o podjęciu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie internetowej gminy (w zakładce „Dla Mieszkańca”, „Rewitalizacja Gminy Nowy Wiśnicz”), na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (w zakładce „Gminny Program Rewitalizacji” w dniu 29.11.2016 roku), w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości (na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu w dniu 25.10.2016 roku) oraz przez obwieszczenie;
  - 3) przeprowadzenie różnorodnych form partycypacji społecznej służących wspólnemu wypracowaniu przez wszystkich interesariuszy rewitalizacji głównych założeń dokumentu (wizji, misji, celów, kierunków działań), a także „zbudowaniu” bazy

- planowanych do realizacji projektów (w tym partnerskich), mających na celu wprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego;
- 4) opracowanie i przeprowadzenie konsultacji założeń projektu 1.0 dokumentu z Komitetem Rewitalizacji;
  - 5) opracowanie i przeprowadzenie zewnętrznych konsultacji społecznych projektu 1.0 dokumentu;
  - 6) wystąpienie o zaopiniowanie projektu GPR przez instytucje wskazane w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii w ciągu 14 dni – terminu ustalonego przez Burmistrza Nowego Wiśnicza;
  - 7) wystąpienie z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ) o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wraz z uzyskaniem stanowiska ww. instytucji;
  - 8) przekazanie i uchwalenie projektu dokumentu na sesji przez Radę Miejską w Nowym Wiśniczu.

Szczegółowy opis działań partycypacyjnych przeprowadzonych na poszczególnych etapach prac przedstawiono w rozdziale 3 części IV niniejszego dokumentu pn. *Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji*.

Dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych oraz kluczowych dla rozwoju gminy partnerów z sektorów społecznego i gospodarczego przy współudziale (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców wyznaczonego obszaru, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

2. Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do określonych problemów społecznych mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych na szczeblu lokalnym (stanowiąc istotny element całościowej wizji rozwoju gminy), a także założenia dokumentów regulujących działania w przedmiotowym obszarze na szczeblu subregionalnym, regionalnym, krajowym oraz europejskim. W związku z tym komplementarność z celami, działaniami czy priorytetami innych dokumentów wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji.

Zestawienie dokumentów ponadlokalnych wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do ponadlokalnych dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Nawiązanie GPR do zapisów dokumentu strategicznego i planistycznego ³
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	<p><i>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</i></p> <p>Ponadto wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych:</p> <p><i>CEL 1</i> Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.</p> <p><i>CEL 4</i> Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p><i>CEL 5</i> Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</p>
POZIOM KRAJOWY		
2.	Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia	<p><i>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki: Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna: Cel 3</i> Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie</p>

³ Zapis założeń dokumentów przytoczono w niezmienionej formie.

	Rozwoju Kraju	<p>konkurencyjności nauki;</p> <p>Kapitał Ludzki: <i>Cel 6</i> Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”;</p> <p><i>Obszar</i> Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski: Rozwój regionalny: <i>Cel 8</i> Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;</p> <p><i>Obszar</i> Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny: <i>Cel 11</i> Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
3.	Strategia Rozwoju Kraju 2020	<p><i>Obszar strategiczny:</i> Sprawne i efektywne państwo, <i>Cel 3</i> Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, <i>kierunek interwencji:</i> rozwój kapitału społecznego.</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Konkurencyjna gospodarka, <i>Cel 4</i> Rozwój kapitału ludzkiego, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.</p> <p><i>Obszar strategiczny:</i> Spójność społeczna i terytorialna, <i>Cel 1</i> Integracja społeczna, <i>kierunki interwencji:</i> zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.</p>
4.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie	<p><i>Cel główny:</i> Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p><i>Cel 2</i> Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).</p>
5.	Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020	<p><i>Cel główny:</i> Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy.</p> <p><i>Cel strategiczny 2:</i> Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystania możliwości rozwojowych.</p> <p><i>Kierunek interwencji 2.1</i> Współpraca podmiotów nakierowana na rozwijanie kapitału ludzkiego makroregionu.</p>
6.	Krajowa Polityka Miejska 2023	<p>Strategicznym celem polityki miejskiej jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p><i>Cel szczegółowy 3</i> Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich (miasto spójne).</p> <p><i>Cel szczegółowy 4</i> Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia (miasto konkurencyjne).</p>

POZIOM REGIONALNY I SUBREGIONALNY		
7.	Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020	<p><i>Misja:</i> Małopolska atrakcyjnym miejscem życia, pracy i spędzania czasu wolnego, europejskim regionem wiedzy i aktywności, silnymi wartościami uniwersalnymi, tożsamością i aspiracjami swoich mieszkańców, świadomie czerpiącym z dziedzictwa i przestrzeni regionalnej, tworzącym szanse na rozwój ludzi i nowoczesnej gospodarki.</p> <p>Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów <i>Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011–2020</i>:</p> <p>Cel główny: Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim;</p> <p><i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartej na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców;</p> <p>1.1 Rozwój kapitału intelektualnego;</p> <p>1.4 Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia;</p> <p><i>Cel strategiczny:</i> Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym;</p> <p>6.2 Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego: profilaktyka i ochrona zdrowia;</p> <p>6.3 Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna;</p>
8.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego	<p><i>Cel generalny:</i> Harmonijne gospodarowanie przestrzenią jako podstawa dynamicznego i zrównoważonego rozwoju województwa.</p> <p>Pole Strategii – Mieszkańcy:</p> <p>A.1 Elastyczny, łatwo dostosowujący się do zmian społeczno-gospodarczych system edukacji.</p> <p>A.2 Środowisko promujące przedsiębiorczość i aktywność obywateli.</p> <p>A.3 Spójne, solidarne i bezpieczne społeczności.</p> <p>A.4 Silna rodzina i zdrowy styl życia.</p> <p>Pole Strategii – Pejzaż:</p> <p>B.1 Zlikwidowanie zaniedbań w ochronie środowiska.</p> <p>B.2 Racjonalne gospodarowanie środowiskiem.</p> <p>B.4 Kształtowanie krajobrazu kulturowego.</p> <p>Pole Strategii – Gospodarstwo:</p> <p>C.4 Rozwinięte przemysły „regionalnej szansy”.</p> <p>Pole Strategii – Więzi:</p> <p>D.3 Infrastruktura konieczna dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego.</p>
9.	Program Strategiczny Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2020	<p>Priorytet 2. Rozwój infrastruktury gospodarki opartej na wiedzy.</p> <p>Działanie D. System zachęt dla rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Priorytet 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.</p> <p>Działanie G. Rozwój usług elektronicznych oraz interoperacyjnych platform cyfrowych.</p>

<p>10.</p>	<p>Strategia Rozwoju Powiatu Bocheńskiego na lata 2014–2020</p>	<p>W 2020 roku Powiat Bocheński będzie obszarem dynamicznego rozwoju opartego na współpracy wszystkich partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Korzystne położenie powiatu sprawia, że jest to miejsce sprzyjające kształtowaniu społeczności obywatelskiej, zapewniające mieszkańcom wyższą jakość życia, przedsiębiorcom – możliwości zrównoważonego rozwoju, a turystom – bogatą ofertę spędzania wolnego czasu.</p> <p>Cele rewitalizacji są spójne w szczególności z następującymi elementami struktury celów <i>Strategii Rozwoju Powiatu Bocheńskiego na lata 2014–2020</i>:</p> <p><i>Pole strategiczne 2. Kapitał ludzki;</i> Pole operacyjne 2.2. Uelastyczenie zasobów rynku pracy; Kierunek działania 2.2.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców; Kierunek działania 2.2.2. Rozwój profesjonalnego doradztwa zawodowego; Pole operacyjne 2.3. Budowanie nowoczesnej edukacji dostosowanej do zmieniającej się rzeczywistości;</p> <p><i>Pole strategiczne 3. Przedsiębiorczość i kooperacja;</i> Pole operacyjne 3.1. Kreatywna przedsiębiorczość i współpraca międzysektorowa;</p>
------------	--	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategicznych i planistycznych

*Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2014–2020*⁴ formułuje wizję gminy, którą jest: „(...) skuteczne i oparte o bogate tradycje handlowe, dziedzictwo kulturowe oraz walory przyrodniczo-rolniczo-ekologiczne wyróżnianie się jako BRAMA KARPAT, Centrum Europejskich Szklaków Handlowych⁵”. Źródłem i kryterium wyróżnienia, swoistej przewagi strategicznej są historyczne szlaki handlowe, w tym Szlak Solny, Bursztynowy, Śliwkowy, Węgierski oraz Szlak Niebieski, a także historyczny rodowód Nowego Wiśnicza sięgający XII wieku, związany z Zamkiem Kmitów i Lubomirskich, dawnym klasztorem Karmelitów Bosych, świetnością polskiego XVII- wiecznego baroku, a także wieloma znakomitymi polskimi poetami, pisarzami, artystami i malarzami.

Wszystkie wyróżnione elementy stanowią podstawę pod budowę wizerunku Nowego Wiśnicza jako dynamicznego ośrodka promującego handel i przedsiębiorczość, atrakcję historyczną Małopolski, a także miejsca niezwykle barwnego i przyjaznego zarówno dla mieszkańców, jak i przyjezdnych, w którym nowoczesność idzie w parze z zachowaniem tradycji i zwyczajów występujących lokalnie.

⁴ *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2014–2020* zatwierdzona Uchwałą Nr XXXV/353/14 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 25 września 2014 r.

⁵ jw., s.11.

Do wyznaczonej wizji rozwoju społeczno-gospodarczego ma prowadzić skuteczne, innowacyjne i nowoczesne zarządzanie gminą. Stanowi ono misję rozwoju, na którą składa się efektywne wykorzystywanie dziedzictwa kulturowego, posiadanego potencjału przyrodniczego oraz innych wewnętrznych zasobów, potencjałów oraz szans rozwojowych jakie posiada Gmina Nowy Wiśnicz. Gmina pobudzać będzie kapitał społeczny w celu zwiększenia konkurencyjności, przedsiębiorczości oraz aktywności historyczno-kulturalnej i turystycznej.

Z zawartej w Strategii aktualnej analizy gminy, przeprowadzonych badań ankietowych, a także analizy SWOT, wyłoniono siedem obszarów rozwojowych:

1. Tradycja, przedsiębiorczość, aktywność;
2. Infrastruktura i dostępność;
3. Środowisko i odnawialne źródła energii;
4. Kultura i dziedzictwo kulturowe;
5. Przemysł czasu wolnego: przyroda, turystyka, rekreacja;
6. Usługi publiczne;
7. Marka i wizerunek.

Koncepcja rewitalizacji wpisuje się w założone działania. Jednym z celów strategicznych z obszaru II (infrastruktura i dostępność) jest cel 2.2 *Rewitalizacja miasta wynikająca z założeń ujętych w opracowanym „Lokalnym Programie Rewitalizacji Nowy Wiśnicz na lata 2010–2020”*. Zakłada się, że zrealizowanie tego celu poprawi warunki życia mieszkańców Gminy Nowy Wiśnicz w sferze bytowej, ekologicznej oraz społecznej, poprawi warunki nauki oraz wychowania przedszkolnego, rozwiąże problemy komunikacyjne, przyczyni się do zabezpieczenia obiektów zabytkowych, architektonicznych i układu urbanistycznego, podniesie walory estetyczne i funkcjonalne przestrzeni publicznej, wyeliminuje problemy ekologiczne na rewitalizowanym obszarze, przyczyni się do powstania nowych miejsc pracy, silnego produktu turystycznego i odpoczynku weekendowego.

Z diagnozy zawartej w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2021* wynikają problemy, które stanowią podstawę wyznaczania priorytetów przy opracowywaniu dokumentu. Problemy społeczne oraz zagrożenie ich pogłębiania się pozwoliły na założenie celu głównego w wyżej wymienionym dokumencie, który brzmi „Tworzenie instytucjonalnych, organizacyjnych i materialnych warunków

sprzyjających ograniczaniu obszarów wykluczenia społecznego”⁶. Na cel generalny składają się cele strategiczne:

1. Zintegrowany System Pomocy Społecznej.
2. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny.
3. Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu.
4. Tworzenie godnych warunków zamieszkania.

Zrealizowanie wyżej założonych celów ma za zadanie osiągnięcie pewnych rezultatów, m.in. zmniejszenie liczby bezrobotnych, zmniejszenie liczby osób objętych pomocą społeczną, a co za tym idzie – zmniejszenie skutków ubóstwa, nawiązanie współpracy z instytucjami, podmiotami, w celu aktywizacji zawodowej.

Do poprawy sytuacji przyczynią się kompleksowe działania rewitalizacyjne, realizujące następujące cele postawione w ww. dokumencie:

- cel strategiczny 1: Zintegrowany system pomocy społecznej;
- cel strategiczny 2: Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny;
- cel strategiczny 3: Tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu;
- cel strategiczny 4: Tworzenie godnych warunków zamieszkania.

Wszelkie podjęte działania w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są spójne i równorzędne z głównymi założeniami rewitalizacji i oczekiwanymi efektami – osiągnięcie poprawy sfery społecznej. W związku z powyższym dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorców zaprojektowanych interwencji społecznych, które przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są wykluczeni społecznie oraz zagrożeni marginalizacją, a w konsekwencji doprowadzi do integracji społecznej na obszarze rewitalizacji.

W nowelizacji *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowy Wiśnicz*⁷, które jest podstawowym dokumentem ustalającym oraz określającym politykę zagospodarowania przestrzennego, zidentyfikowano następujący zakres problemów:

1. Ochrony środowiska przyrodniczego.
2. Ochrony dóbr kultury.

---

⁶ *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2021* przyjęta uchwałą Nr XXIV/198/16 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 29 czerwca 2016 r.

⁷ Załącznik nr 1 i 2 do Uchwały Nr XXII/180/16 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 31 maja 2016 r.

3. Problemy gospodarcze (m.in. brak dostatecznego wykorzystania walorów krajobrazowych gminy dla rozwoju turystyki i rekreacji.)
4. Problemy socjalne (dysproporcja w zakresie standardów obsługi ludności oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną, wspieranie działań na rzecz zmniejszenia bezrobocia).
5. Problemy w sferze przestrzennej.

Niedostatki w zagospodarowaniu przestrzennym świadczą o potrzebie przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych, szczególnie, że zdiagnozowany zakres problemów wpływa na stan kryzysowy obszaru rewitalizacji.

Głównymi założeniami dokumentu jest ożywienie gospodarcze, zwiększenie efektywności wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, poprawa warunków ochrony środowiska naturalnego, ochrona wartości kulturowych, poprawa warunków życia mieszkańców. Realizacja planowanych założeń rewitalizacyjnych w Gminie Nowy Wiśnicz zostanie przeprowadzona zgodnie z polityką przestrzenną gminy, rozwiązując negatywne zjawiska występujące na terenie rewitalizacji.

Wszystkie powyżej przedstawione założenia dokumentów strategicznych i planistycznych gminy są powiązane z opracowanym programem rewitalizacji z naciskiem na sferę społeczną, rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz potencjały jakie posiada obszar rewitalizacji.

II. Część diagnostyczno-analityczna

1. Metodologia delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodologię wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz szczegółowy przebieg procesu diagnostycznego gminy zawiera *Diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz*⁸. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, *rewitalizacja* to „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych”, dlatego przy wyznaczaniu zasięgu obszaru zdegradowanego wzięto pod uwagę zestaw kryteriów zawarty

---

⁸ Załącznik nr 2 do *Uchwały Nr XXVIII/229/16 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 25 października 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz* (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2016 r. poz. 6025).

w art. 9 ust. 1 ww. ustawy i Wytycznych, które wskazują na istnienie stanu kryzysowego na danym terenie.

Stan kryzysowy zdefiniowany został jako „stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- 1) *gospodarczej* – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- 2) *środowiskowej* – w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi bądź stanu środowiska;
- 3) *przestrzenno-funkcjonalnej* – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych;
- 4) *technicznej* – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy”⁹.

W związku z powyższym, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego Gmina Nowy Wiśnicz podzielona została na *jednostki strukturalne (referencyjne)*, w sposób odpowiadający istniejącym powiązaniom funkcjonalnym. Analiza danych ilościowych w ustalonych jednostkach strukturalnych pozwoliła na stosunkowo łatwe zidentyfikowanie lokalizacji problemów i wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w przeprowadzonej diagnozie dokonano analizy porównawczej jednostek referencyjnych, opartej na zestawie wskaźników

---

⁹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, s. 6–7.

cząstkowych oraz syntetycznych wskaźników degradacji we wszystkich sferach pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania zjawisk kryzysowych i potencjałów lokalnych na terenie gminy. Syntetyczne wskaźniki koncentracji zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach przedstawione zostały na mapach poglądowych Gminy Nowy Wiśnicz z podziałem na jednostki strukturalne. Jako główne kryteria delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto 39 wskaźników ustalonych na podstawie danych statystycznych gromadzonych w zasobach Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu oraz instytucji zewnętrznych, m.in.: Powiatowego Urzędu Pracy w Bochni, Komisariatu Policji w Nowym Wiśniczu, a także ogólnodostępnych danych z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego i Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Część pozyskanych danych została wykorzystana do porównawczej analizy ilościowej wskaźników ze średnią wartością dla całej gminy, a część posłużyła do dokonania analizy jakościowej, charakteryzującej ważne dla rewitalizacji deficyty i problemy obszarów oraz lokalne potencjały.

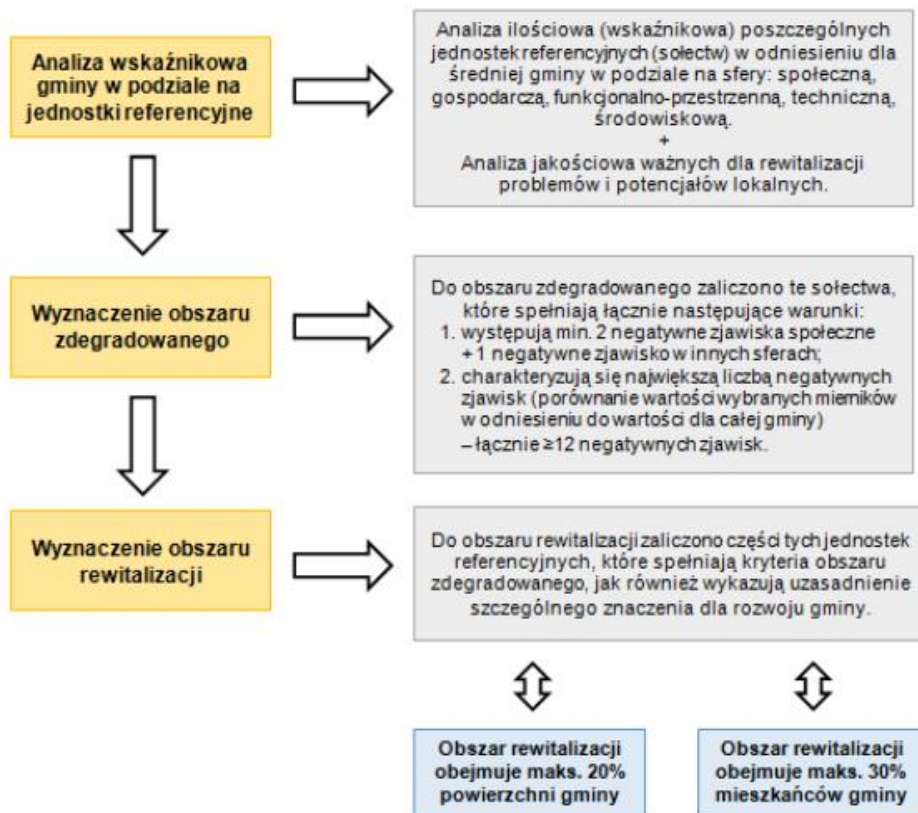
W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter kompleksowy i łączy wykorzystanie metod ilościowych z jakościowymi.

Delimitacja obszaru rewitalizacji dokonana została przy uwzględnieniu zapisów art. 10 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, że jest to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację”.

Zgodnie z powyższym, wyznaczenie granic obszaru rewitalizacji nastąpiło w oparciu o dwie przesłanki. Pierwszą z nich było stwierdzenie, że na wybranym obszarze uznanym wcześniej jako zdegradowany istnieje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk. Drugą z przesłanek było uznanie, że wybrany obszar ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy. Takie uzasadnienie obejmuje przedstawienie możliwych do wykorzystania w procesie rewitalizacji lokalnych potencjałów.

Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w Gminie Nowy Wiśnicz przedstawiona została na schemacie 1.

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne

2. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”. Na podstawie przeprowadzonego audytu gminnego wyznaczono obszar zdegradowany, na który składają się jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej, przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk, tj. ≥ 12 . Zgodnie z przedstawionymi założeniami obszar zdegradowany na terenie Gminy Nowy Wiśnicz obejmuje sołectwa: Królówka (23), Olchawa (18), Łomna (17), Chronów (16), Muchówka (15), Kobyle (14), Leksandrowa (14), Miasto Nowy Wiśnicz (13), Stary Wiśnicz (12). Wskazany obszar zajmuje 69,90 km², co stanowi 85,13% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 11 970 osób, tj. 87,5% ogółu mieszkańców gminy (dane na koniec 2014 roku).

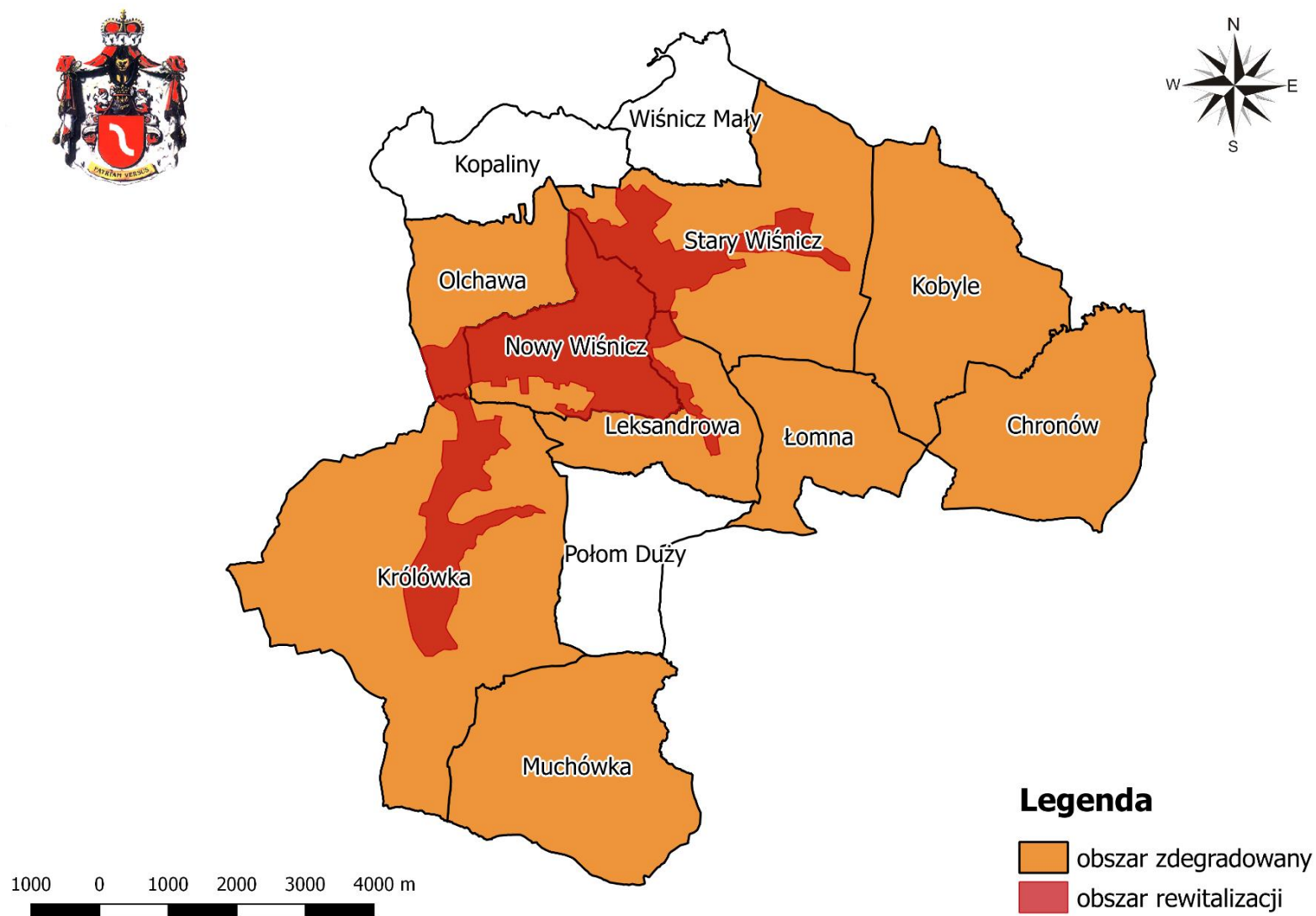
Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

W związku z art. 10 ww. ustawy wyznaczony został obszar, na którym występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych. W wyniku przeprowadzonej diagnozy w podziale na jednostki referencyjne gminy i delimitacji obszaru zdegradowanego wyznaczono obszar rewitalizacji, na który składa się Miasto Nowy Wiśnicz, część sołectwa Stary Wiśnicz, niewielki północny fragment sołectwa Leksandrowa, centralna

część sołectwa Królówka oraz południowy fragment sołectwa Olchawa. Wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje powierzchnię 16,10 km² (19,6% powierzchni ogółem gminy) i jest zamieszkały przez 3 569 mieszkańców (26,09% ludności ogółem gminy), więc nie przekracza limitów określonych w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji.

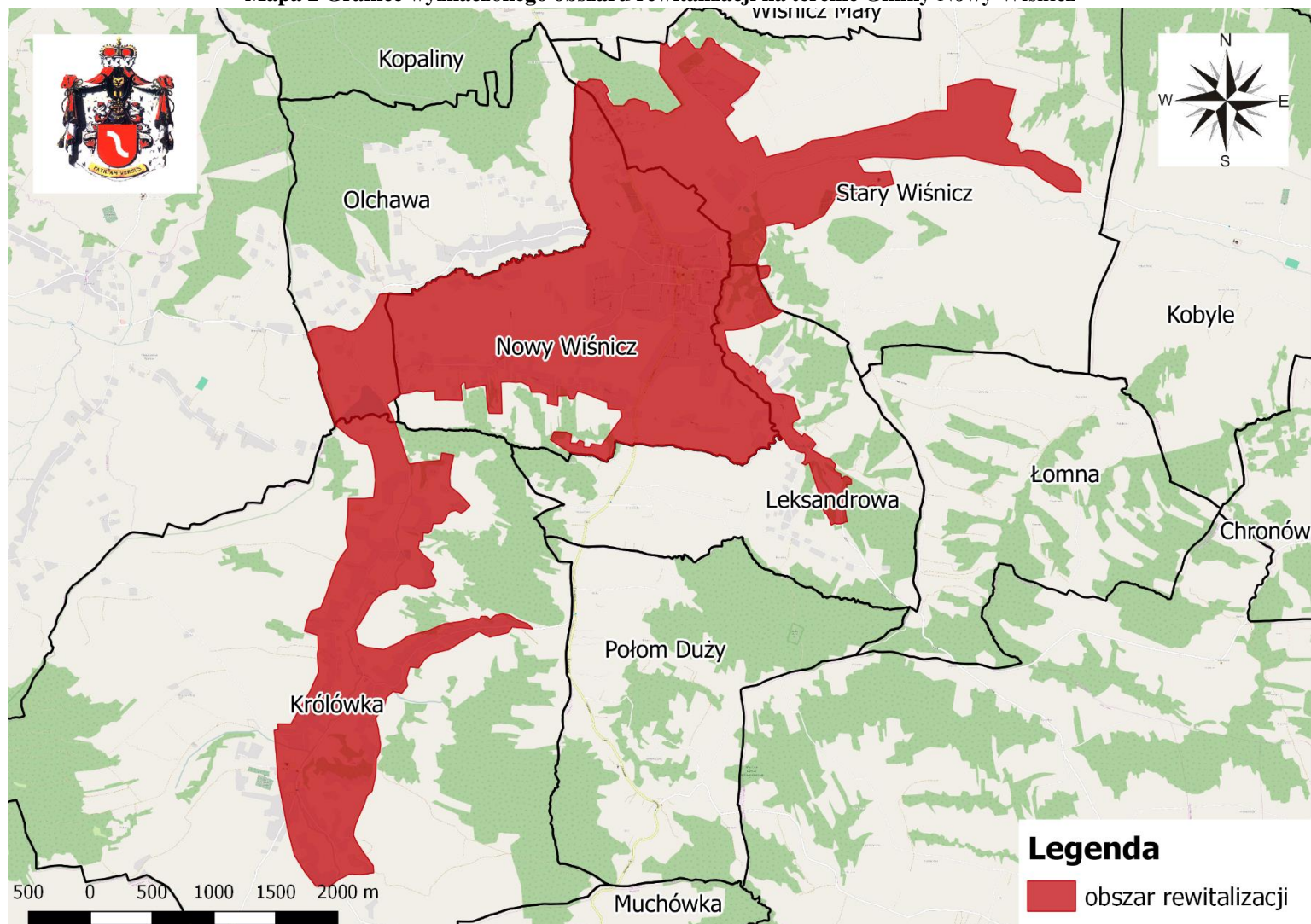
Lokalizację obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego przedstawia mapa 1, natomiast szczegółowy przebieg granic obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz prezentuje mapa 2.

Mapa 1 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 2 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie openstreetmap.org

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z najważniejszych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji, wynikającym z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji jest „szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (...) obejmująca analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”.

Zgodnie z powyższym pogłębiona diagnoza wyznaczonego obszaru obejmowała sfery: społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną i środowiskową. Problemy analizowane w ramach wszystkich aspektów wzajemnie się przenikają i podział na sfery tematyczne ma charakter umowny. Takie szerokie rozpoznanie oraz identyfikacja skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych pozwoli na przygotowanie projektów o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i większym oddziaływaniu.

Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczony obszar rewitalizacji to zamieszkałe tereny Nowego Wiśnicza oraz część sołectw: Leksandrowa, Stary Wiśnicz, Olchawa i Królówka. Obszar rewitalizacji w swoich granicach zawiera centrum społeczno-gospodarcze. Z uwagi na to, że jest to główny ośrodek gminy, dominują tutaj funkcje centrotwórcze: publiczne, usługowe, handlowe, edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne i mieszkaniowe. Przez obszar rewitalizacji przebiega droga wojewódzka nr 965 łącząca drogę krajową nr 28 w Limanowej z drogą wojewódzką nr 964 w Świniarach (województwo małopolskie).

Według danych Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu za 2014 rok, stan ludności na wyznaczonym obszarze rewitalizacji (zgodnie z faktycznym miejscem zamieszkania) wynosił ogółem 3 685 osób, tj. 26,9% ludności ogółem gminy.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się takie miejsca i obiekty, jak m.in.: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu, Urząd Pocztowy w Nowym Wiśniczu, miejsca kultu religijnego – kościoły, Muzeum Ziemi Wiśnickiej w Nowym Wiśniczu, Zamek Kmitów i Lubomirskich w Starym Wiśniczu, Miejski Ośrodek Kultury w Nowym Wiśniczu, Miejska Biblioteka Publiczna w Nowym Wiśniczu, Komisariat Policji w Nowym Wiśniczu, Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Wiśniczu, Przedszkole Samorządowe w Starym Wiśniczu, Przedszkole Samorządowe w Nowym Wiśniczu, Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Starym Wiśniczu, Zespół Szkół im. Stanisława Lubomirskiego w Nowym Wiśniczu, Zespół Szkół im. Kazimierza Brodzińskiego w Królówce, Basen w Leksandrowej, Hotel i Restauracja „Hetmańska” w Nowym Wiśniczu, Hotel i Restauracja „Panorama” w Starym Wiśniczu, banki, apteki, sklepy spożywcze i wielobranżowe, liczne obiekty usługowo-handlowe i inne. Część z nich wymaga remontu i modernizacji w celu poprawy ich funkcjonalności i estetyki, a także zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i ciepłej oraz ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń.

Dużym potencjałem tego obszaru jest bogate dziedzictwo kulturowe. Zabytki wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego, położone w obrębie wyznaczonego obszaru rewitalizacji (stan na 31.12.2016 r.), to¹⁰:

1. Stary Wiśnicz:

- kościół parafialny pod wezwaniem św. Wojciecha z otoczeniem (kapliczką i rzeźbą św. Anny), drzewostan, A-13 z 09.04.1968 r.;

---

¹⁰ www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/

2. Nowy Wiśnicz:

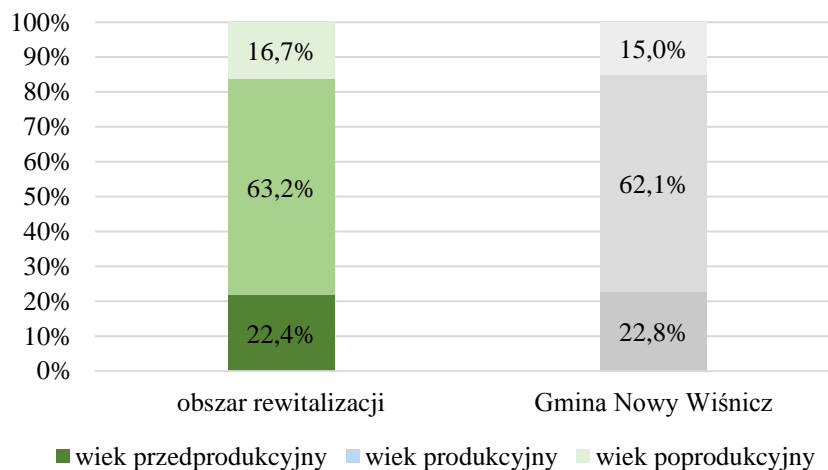
- układ urbanistyczny, A-97 z 27.07.1996 r.;
- zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Panny Marii: kościół, plebania, dzwonnica, ogrodzenie z dwiema bramkami, cmentarz przykościelny, starodrzew, A-184 z 20.04.1970 r.;
- budynek poklasztorny i ruina kościoła pokarmelickiego pod wezwaniem św. Józefa i Zaślubin Najświętszej Panny Marii, A-182 z 19.05.1947 r.;
- cmentarz żydowski, A-327 z 17.12.1989 r.;
- kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena, A-59/M z 23.05.2006 r.;
- fortyfikacje bastionowe, A-23 z 13.03.1930 r.;
- ratusz, A-744 z 25.10.2000 r. (Kra) [A-392/M];
- dworek „Koryznówka”, A-154 z 26.05.1978 r.;
- budynek Liceum Sztuk Plastycznych ul. Bocheńska 6, A-318 z 01.03.1995 r.;
- dom, Rynek 13, A-152 z 10.03.1978 r.;
- dom, Rynek 20, A-147 z 03.03.1978 r.

Miasto Nowy Wiśnicz oraz sołectwa Stary Wiśnicz, Leksandrowa i Królówka, które wchodzi w skład obszaru rewitalizacji, są zamieszkałe przez dużą część mieszkańców, co w połączeniu ze znaczeniem obszaru dla rozwoju całej gminy powoduje gromadzenie się konfliktów rozwojowych i wielu sprzeczności, które prowadzą do degradacji technicznej oraz kryzysu społeczno-gospodarczego. Potencjały i zasoby obszaru rewitalizacji pokazują, iż obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy, szczególnie w sferze społecznej, w której zidentyfikowano najwięcej problemów. Wszelkie działania rewitalizacyjne podjęte w celu zniwelowania negatywnych zjawisk kryzysowych na wyznaczonym obszarze będą oddziaływać na teren całej gminy, wpływając tym samym na poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Procesy demograficzne związane z ruchem naturalnym ludności, takie jak: urodzenia, zgony i migracje wpływają zarówno na liczbę ludności, jak i na jej strukturę wiekową. Analizując udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem obszaru rewitalizacji należy wskazać, że w 2014 roku mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowili 22,4% społeczności, w wieku produkcyjnym 63,2%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 16,7% (wykres 1). W porównaniu do średniej dla całej gminy

struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji przedstawia się niekorzystnie ze względu na większą liczę osób w wieku poprodukcyjnym i mniejszą w wieku przedprodukcyjnym.

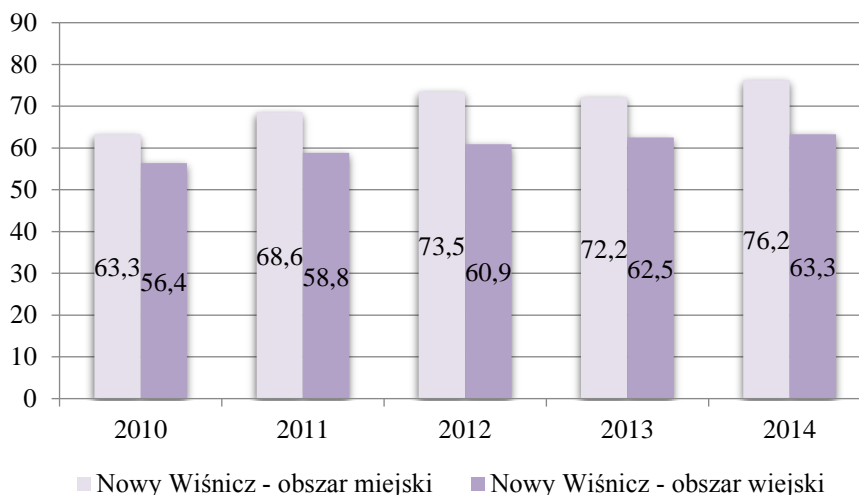
Wykres 1 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu

Na obszarze miejskim, który w całości zawiera się w granicach obszaru rewitalizacji, w latach 2010–2014 zauważono stały wzrost wartości wskaźnika informującego o liczbie ludności w wieku poprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Jest to negatywne zjawisko. Taką samą tendencją wykazywał się obszar wiejski Gminy Nowy Wiśnicz, jednak były to mniejsze wartości w porównaniu do miasta. Omówione zjawisko przedstawia wykres 2.

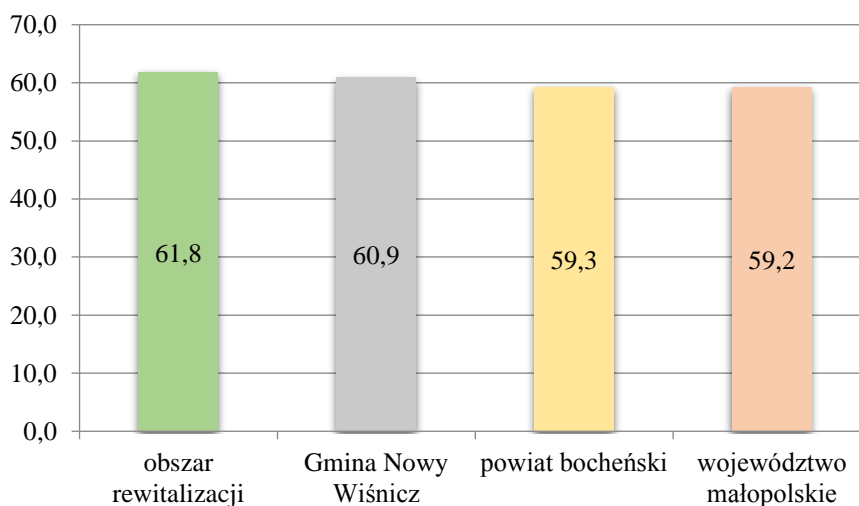
Wykres 2 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2010–2014 – porównanie średniej obszaru miejskiego i obszaru wiejskiego Gminy Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w 2014 roku na obszarze rewitalizacji charakteryzował się nieco wyższą – gorszą wartością (61,8) w porównaniu do średniej dla całej gminy, która wynosiła 60,9 oraz średnich powiatu bocheńskiego (59,3) i województwa małopolskiego (59,2), co przedstawiono na wykresie 3.

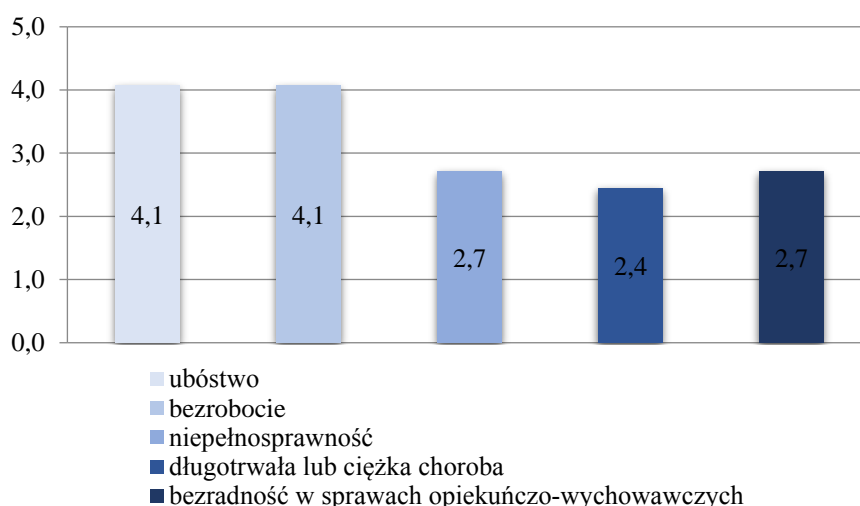
Wykres 3 Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2014 roku – porównanie średniej obszaru rewitalizacji, Gminy Nowy Wiśnicz, powiatu bocheńskiego i województwa małopolskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bezrobocie jako zjawisko społeczne ma znaczący wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka, zwłaszcza w przypadku długookresowości. Pierwsze odczuwalne skutki wiążą się z naturą ekonomiczną – utratą źródła utrzymania, idącym za tym ubożeniem, a w dalszej kolejności problemami społecznymi czy nawet z przestępczością. Może też prowadzić do rozpadu rodziny czy przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji do dziedziczenia statusu bezrobotnego. Na obszarze rewitalizacji najwięcej osób otrzymało świadczenie z pomocy społecznej z powodu ubóstwa oraz z powodu bezrobocia. W obu przypadkach wskaźnik wynosił 4,1 w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (wykres 4) i łącznie było to ponad 50% przyznanych świadczeń. Udział dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ludności w wieku przedprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji wyniósł w 2014 roku 32,3% (wykres 5).

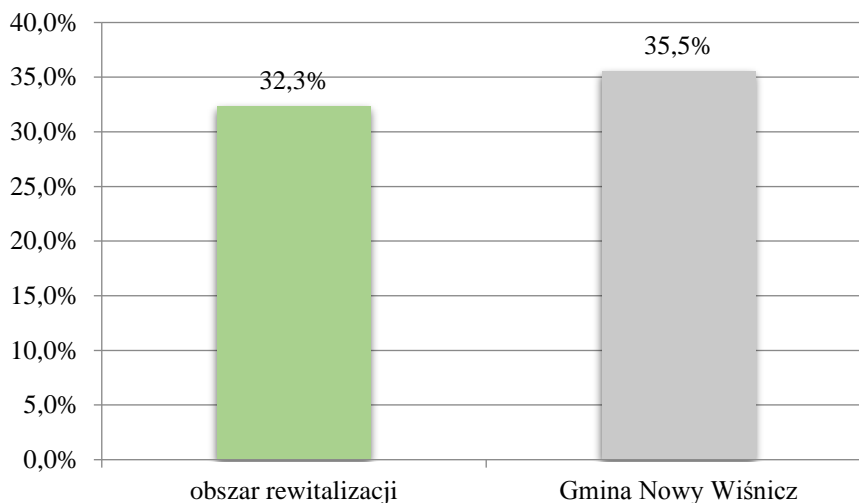
Wykres 4 Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z różnych powodów na 1 000 mieszkańców na obszarze rewitalizacji w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu

W związku z powyższym należy podjąć kompleksowe działania społeczne na obszarze rewitalizacji służące rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów społecznych, integracji oraz aktywizacji mieszkańców. Zaplanowanie działań społecznych o charakterze wyprzedzającym będzie miało na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców, co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.

Wykres 5 Udział dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w % ludności w wieku przedprodukcyjnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu

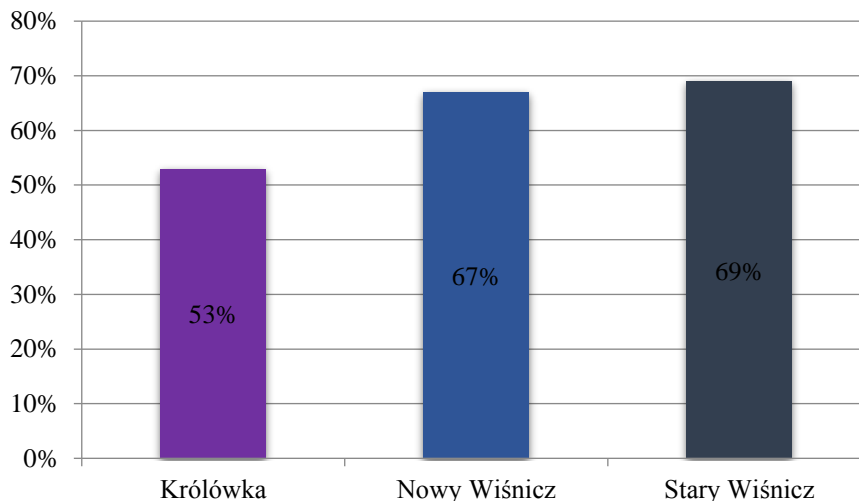
Zasadniczą rolę w podniesieniu jakości zasobów ludzkich, a tym samym rozwiązywaniu problemów występujących na obszarze rewitalizacji, pełni jakość i poziom edukacji, rozumianej jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy i umiejętności. W związku z tym istotne jest, aby lokalna społeczność miała równy dostęp do wiedzy przez całe życie i usługa ta świadczona była na wysokim poziomie.

Wskaźnikami przedstawiającymi jakość i efekty kształcenia na wyznaczonym obszarze rewitalizacji są wyniki uzyskane ze sprawdzianu szóstoklasistów oraz wybranych części egzaminu gimnazjalnego, sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów kończących dany poziom nauczania (wykresy 6, 7 i 8). Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane są trzy zespoły szkół, w których funkcjonują szkoła podstawowa i gimnazjum: Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Starym Wiśniczu, Zespół Szkół im. Stanisława Lubomirskiego w Nowym Wiśniczu i Zespół Szkół im. Kazimierza Brodzińskiego w Królówce. W związku z tym dokonano porównania średnich wyników z 2014 roku w ww. szkołach.

Średnie % wyniki ze sprawdzianu szóstoklasisty wypadły niekorzystnie na tle średnich wyników w Gminie Nowy Wiśnicz, w powiecie bocheńskim oraz województwie małopolskim. Wyniki z egzaminu gimnazjalnego w szkołach na obszarze rewitalizacji również wypadły niekorzystnie w porównaniu do powiatu i województwa, choć były wyższe niż w gminie. Jednak porównując wyniki wymienionych jednostek stwierdza się niewystarczającą jakość kształcenia ludzi młodych na obszarze rewitalizacji. Jest to

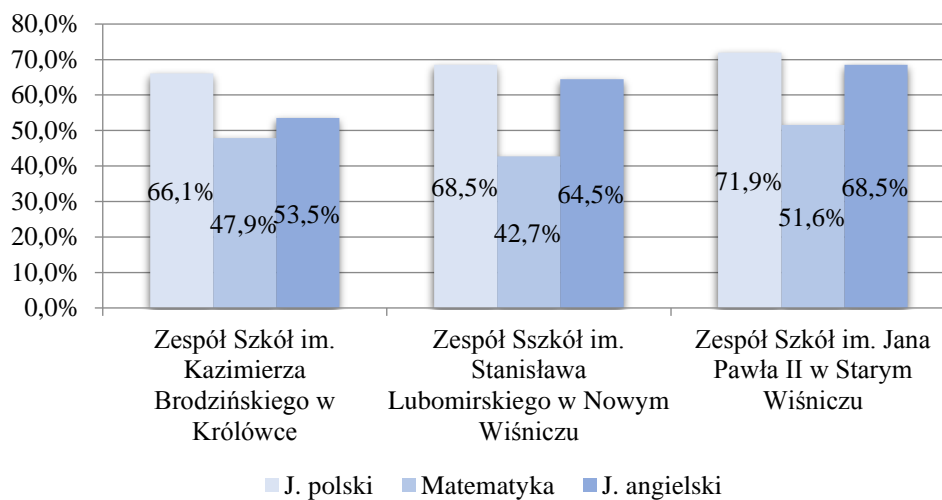
negatywna sytuacja stanowiąca jeden z problemów tego terenu, który należy rozwiązać poprzez planowane działania rewitalizacyjne.

Wykres 6 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w poszczególnych szkołach na obszarze rewitalizacji w 2014 roku

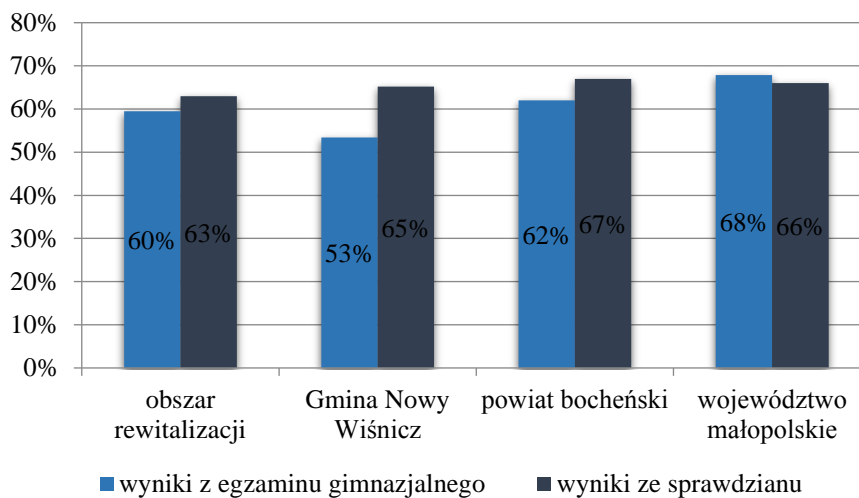
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

Wykres 7 Średnie % wyniki z egzaminów gimnazjalnych w poszczególnych szkołach na obszarze rewitalizacji w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

Wykres 8 Średnie % wyniki z egzaminu gimnazjalnego i sprawdzianu po 6 klasie w 2014 roku na obszarze rewitalizacji, gminy, powiatu i województwa

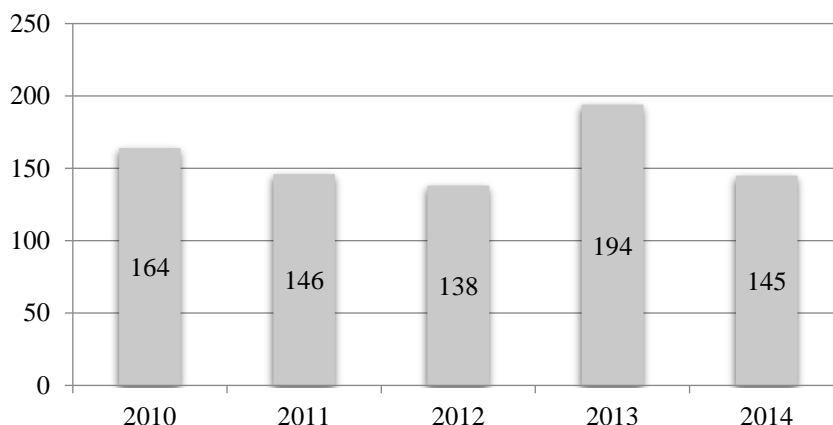
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

Liczba zameldowań ogółem w Gminie Nowy Wiśnicz w latach 2010–2012 malała, w 2013 roku nastąpił wzrost, a rok później wartość ta ponownie spadła (wykres 9). Takie dane świadczyć mogą o negatywnych zjawiskach zachodzących w gminie dotyczących jakości życia. Informują również o poziomie zainteresowania potencjalnych mieszkańców osiedlaniem się. Przekłada się to na niedostateczną atrakcyjność obszaru rewitalizacji z perspektywy budownictwa mieszkalnego.

Na wykresie 10 przedstawiono liczbę budynków nowo oddanych do użytkowania w 2014 roku w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców – na obszarze rewitalizacji wskaźnik wyniósł 25, natomiast w Gminie Nowy Wiśnicz – 42. Celem przeprowadzanej rewitalizacji jest między innymi poprawa warunków i jakości życia mieszkańców. Zatem dane na temat zameldowań oraz ilości budynków nowo oddanych do użytkowania na obszarze rewitalizacji informują o niskim stopniu atrakcyjności obszarów i niespełnianiu oczekiwań potencjalnych mieszkańców obszaru.

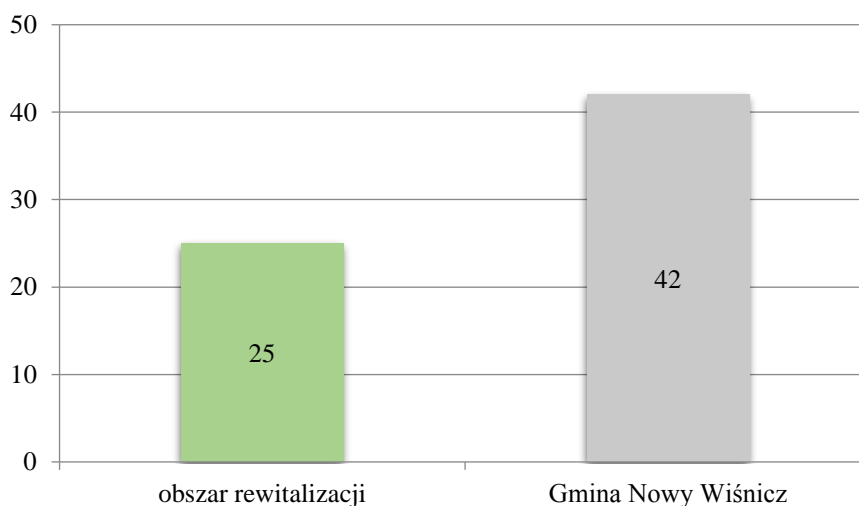

Wykres 9 Liczba zameldowań ogółem w Gminie Nowy Wiśnicz w latach 2010–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 10 Budynki mieszkalne nowo oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku – porównanie średniej obszaru rewitalizacji i Gminy Nowy Wiśnicz

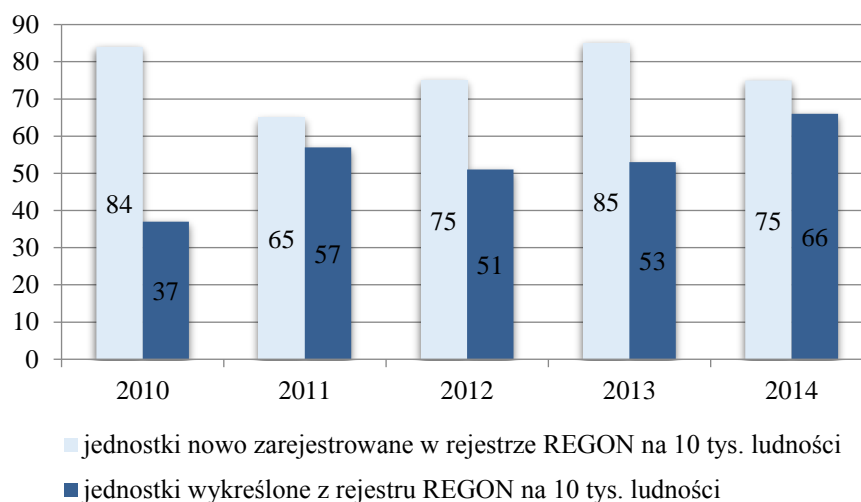

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu

W czasie przeprowadzanych konsultacji i spotkań z mieszkańcami gminy i obszaru rewitalizacji zidentyfikowano problem w integracji i aktywności mieszkańców, który wywodzi się z przekonania o niepowodzeniu wspólnie podejmowanych inicjatyw i mentalności indywidualistycznej społeczeństwa, co odzwierciedla się w sytuacji gospodarczej zarówno obszaru wyznaczonego do przeprowadzenia rewitalizacji, jak i całej gminy. Występuje niska aktywność i brak zaangażowania mieszkańców w tworzenie wspólnego dobra, z którego każdy mógłby czerpać korzyści materialne i niematerialne. W latach 2010–2014 w Gminie Nowy Wiśnicz zanotowano wahania liczby jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON oraz wzrost liczby jednostek wykreślanych co roku z rejestru (wykres 11). Biorąc pod uwagę zasoby i liczne potencjały, obszar rewitalizacji powinien się charakteryzować wyższym poziomem przedsiębiorczości mieszkańców, a sektor

gospodarczy powinien być bardziej ustabilizowany. Uwzględniając fakt, że obszar miejski gminy (miejsce skumulowania punktów handlowych i usługowych) znajduje się na obszarze rewitalizacji, to rosnąca liczba jednostek wykreślonych z rejestru REGON świadczy o niskim stopniu przedsiębiorczości i słabej kondycji lokalnych przedsiębiorców.

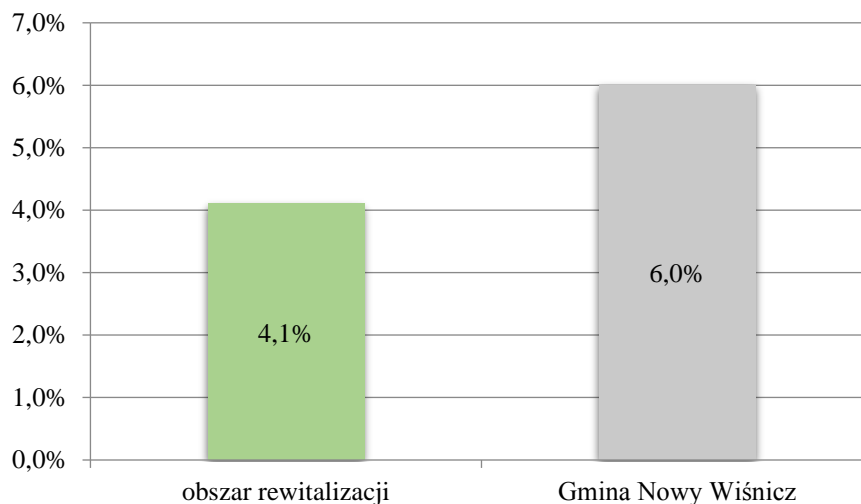
Wykres 11 Podmioty gospodarcze wykreślone i nowo zarejestrowane w rejestrze REGON w Gminie Nowy Wiśnicz w latach 2010–2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Aktywność fizyczna oraz rekreacja mieszkańców obszaru rewitalizacji jest niewystarczająca. Powodem tego jest wspomniane wcześniej niewielkie zaangażowanie mieszkańców i brak zainteresowania organizowaniem wspólnych wydarzeń. Jednak głównym utrudnieniem jest brak lub zły stan obiektów i terenów sportowych oraz rekreacyjno-wypoczynkowych. Na wykresie 12 przedstawiono udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się niższą wartością w porównaniu do gminy.

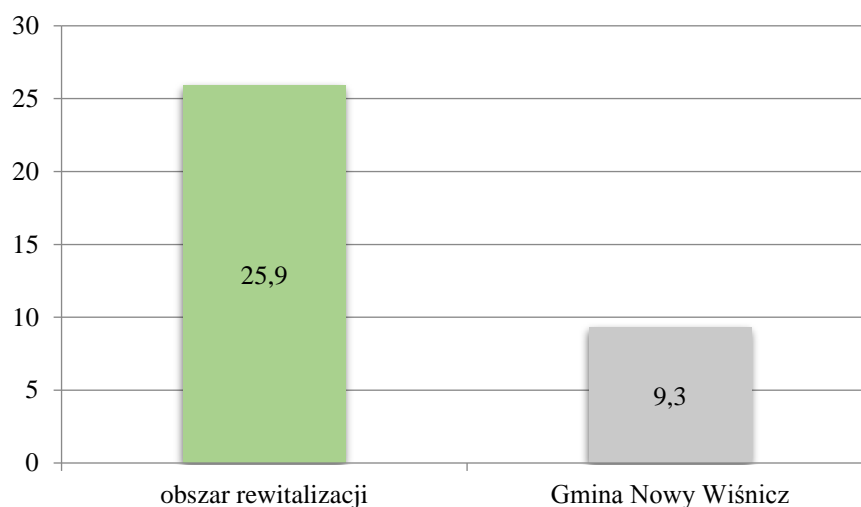
Wykres 12 Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu w 2014 roku – porównanie średniej obszaru rewitalizacji i Gminy Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu

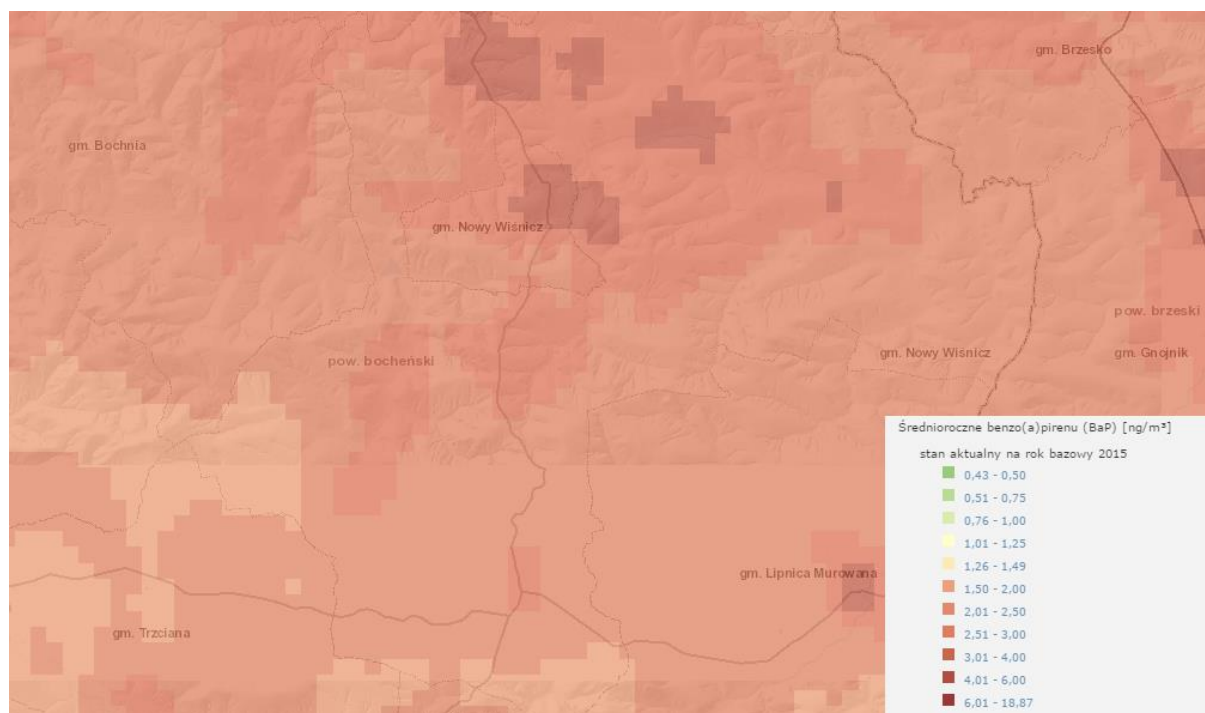
Dużym problemem na obszarze rewitalizacji jest ilość azbestu, który stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz stanu środowiska. W 2014 roku wskaźnik dla obszaru rewitalizacji wypadł zdecydowanie gorzej niż średnia wartości Gminy Nowy Wiśnicz (wykres 13). Oprócz odpadów stanowiących zagrożenie, nadal problemem jest palenie w piecach odpadami komunalnymi oraz nieświadomość ekologiczna mieszkańców, przekładająca się na stan środowiska. Na mapie 3 przedstawiono średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu (BaP) (stan aktualny na rok bazowy 2015). Na obszarze rewitalizacji oraz pozostałych terenach gminy wartości te są bardzo wysokie, szczególnie w części sołectw Nowy Wiśnicz i Stary Wiśnicz. W związku z tym należy podjąć działania służące ograniczeniu tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń i zaprzestaniu degradacji środowiska naturalnego.

Wykres 13 Ilość odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub stanu środowiska w 2014 roku w tonach (azbest) – porównanie średniej obszaru rewitalizacji i Gminy Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu

Mapa 3 Stężenie benzo(a)pirenu (BaP) na terenie Gminy Nowy Wiśnicz (stan na rok bazowy 2015)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie serwisu internetowego Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej, www.miip.geomalopolska.pl

Na obszarze rewitalizacji brakuje obiektów rozrywki dla mieszkańców. Poniższe zdjęcia (1–7) przedstawiają aktualny stan techniczny niektórych budynków, niedostateczne uporządkowanie przestrzeni i jej aktualne zagospodarowanie, które nie zachęca swoją

estetyką i funkcjonalnością. Jak sami twierdzą, oferta kulturalna również nie jest rozbudowana, a potencjały niedostatecznie wykorzystywane.

Zdjęcie 1 Nieuporządkowana zieleń w Nowym Wiśniczu – okolice ul. Targowej i rzeki Leksandrówki

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Zdjęcie 2 Zdegradowane boisko „Targowica” w Nowym Wiśniczu – 1

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Zdjęcie 3 Zdegradowane boisko „Targowica” w Nowym Wiśniczu – 2

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Zdjęcie 4 Stragany przy Rynku w Nowym Wiśniczu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Zdjęcie 5 Zdegradowane boisko w Królówce

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

Zdjęcie 6 Niezagospodarowany teren wokół stawu w Olchawie

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

Zdjęcie 7 Zdegradowany budynek kina w Nowym Wiśniczu

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

Tereny wyznaczone jako obszar rewitalizacji charakteryzują się problemami w sferze społecznej oraz w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, ale również potencjałami, które należy wykorzystać jako narzędzie do wyjścia z sytuacji kryzysowej. Zamek Kmitów i Lubomirskich w Nowym Wiśniczu stanowi wizytówkę całej gminy. Pozostałe obiekty historyczne i przyrodnicze dopełniają atrakcyjności obszaru rewitalizacji, który odpowiednio wykorzystany przez interesariuszy rewitalizacji może stać się produktem turystycznym przyczyniającym się do wzrostu uzyskiwanych dochodów przez mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Zdjęcie 8 Zamek Kmitów i Lubomirskich w Starym Wiśniczu

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

XVII-wieczny Ratusz w stylu wczesnobarokowym w centrum Nowego Wiśnicza, tuż obok Rynku i Urzędu Miejskiego, zaprojektowany przez włoskiego architekta, nadaje centrum uroku i atrakcyjności. Jednak nieuporządkowana przestrzeń wokoło nie tworzy estetycznej i integralnej części z zabytkiem.

Zdjęcie 9 Ratusz przy Rynku w centrum Nowego Wiśnicza

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

Letni basen w Leksandrowej jest jedną z możliwości spędzania wolnego czasu przez mieszkańców. Nie towarzyszą jednak temu obiektowi dostatecznie rozwinięte usługi uzupełniające rekreacyjno-wypoczynkowy charakter obiektu. Sam basen również wymaga modernizacji (zdjęcie 10).

Zdjęcie 10 Basen letni w Leksandrowej

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

W budynku Miejskiego Ośrodka Kultury w Nowym Wiśniczu organizowane są różnego rodzaju zajęcia artystyczne dla dzieci i młodzieży (fotografia 11). Budynek wymaga modernizacji i remontu, a także doposażenia w celu zwiększenia użyteczności i oferty prowadzonej w nim działalności.

Zdjęcie 11 Miejski Ośrodek Kultury w Nowym Wiśniczu

Źródło: InicjatywaLokalna.pl

Zdjęcia 12, 13, 14 przedstawiają budynki szkół z obszaru rewitalizacji: Zespołu Szkół im. Stanisława Lubomirskiego w Nowym Wiśniczu, Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Starym Wiśniczu, i Zespołu Szkół im. Kazimierza Brodzińskiego w Królówce. Część z nich

wymaga termomodernizacji, doposażenia oraz uzupełnienia o dodatkowe obiekty lub remont w celu poprawy funkcjonalności i zwiększenia efektów kształcenia.

Zdjęcie 12 Zespół Szkół im. Stanisława Lubomirskiego w Nowym Wiśniczu

Źródło: Portal internetowy Lokalny serwis informacyjny Wisniczanie.pl, www.wisniczanie.pl (23.01.2017)

Zdjęcie 13 Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Starym Wiśniczu

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

Zdjęcie 14 Zespół Szkół im. Kazimierza Brodzińskiego w Królówce

Źródło: Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz oraz w oparciu o różne formy partycypacji społecznej (spotkania, warsztaty dla różnych grup interesariuszy), zidentyfikowano **problemy** i **potencjały** w podziale na sfery tematyczne (tabela 2) oraz wynikające z nich **potrzeby** o różnym charakterze i skali oddziaływania.

Tabela 2 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz

Problemy	Potencjały
SFERA SPOŁECZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki poziom bezrobocia. 2. Liczba świadczeń przyznanych z pomocy społecznej z powodu bezrobocia i ubóstwa. 3. Niska aktywność społeczeństwa. 4. Brak integracji mieszkańców. 5. Niewystarczająca aktywność obywatelska mieszkańców i słabe zaangażowanie w sprawy lokalne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększająca się świadomość społeczna wśród młodych ludzi. 2. Część „nowych” mieszkańców (przyjezdnych), z innych zakątków Polski z nowymi pomysłami i odmiennym spojrzeniem na świat. 3. Kapitał społeczny wartości i norm umożliwiający skuteczne współdziałanie. 4. Organizacja jarmarków.
SFERA GOSPODARCZA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niska konkurencyjność gospodarcza i niedostateczna przedsiębiorczość mieszkańców. 2. Niedostateczne wykorzystanie tradycji historycznej i dziedzictwa kulturowego do inicjatyw gospodarczych. 3. Niedostateczna promocja gospodarczych i kulturalnych przedsięwzięć, które odbywają się na terenie miasta i gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża szansa na przyciągnięcie obecnych i przyszłych przedsiębiorców do inwestowania na obszarze rewitalizacji. 2. Korzystna lokalizacja i sąsiedztwo pod względem gospodarczym – położenie względem Krakowa i głównych szlaków komunikacyjnych. 3. Produkcja regionalnych produktów – miody, wino.
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niebezpieczne lub niedostatecznie urządzone obiekty i przestrzenie o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym. 2. Niedostateczne szlaki komunikacyjne pieszych i rowerzystów. 3. Brak spójności pomiędzy Zamkiem Kmitów i Lubomirskich a innymi atrakcyjnymi turystycznie obiektami. 4. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna i okołoturystyczna. 5. Niefunkcjonalne obiekty sportowe i rekreacyjno-wypoczynkowe. 6. Niedostateczne i niefunkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych. 7. Zbyt mała liczba miejsc parkingowych w części miejskiej obszaru rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystny układ urbanistyczny (Nowy Wiśnicz) – miasto (przebieg ulic, działek) zostało zaprojektowane w kształcie kwadratu z rynkiem w środku. 2. Lokalizacja obiektów centrotwórczych. 3. Lokalizacja przy drodze wojewódzkiej nr 965. 4. Niedalekie sąsiedztwo z autostradą (A4). 5. Duża ilość budynków użyteczności publicznej będących w zasobach gminy.

SFERA TECHNICZNA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostatecznie rozbudowana i zły stan techniczny sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. 2. Zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej. 3. Zabytki będące w stanie degradacji. 	<p>Wiele zabytków i obiektów dziedzictwa kulturowego:</p> <p>Stary Wiśnicz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kościół parafialny pod wezwaniem św. Wojciecha z otoczeniem (kapliczką i rzeźbą św. Anny), drzewostan, A-13 z 09.04.1968 r.; <p>Nowy Wiśnicz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - układ urbanistyczny, A-97 z 27.07.1996 r.; - zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Panny Marii: kościół, plebania, dzwonnica, ogrodzenie z dwiema bramkami, cmentarz przykościelny, starodrzew, A-184 z 20.04.1970 r.; - budynek poklasztorny i ruina kościoła pokarmelickiego pod wezwaniem św. Józefa i Zaślubin Najświętszej Panny Marii, A-182 z 19.05.1947 r.; - cmentarz żydowski, A-327 z 17.12.1989 r.; - kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena, A-59/M z 23.05.2006 r.; - fortyfikacje bastionowe, A-23 z 13.03.1930 r.; - ratusz, A-744 z 25.10.2000 r. (Kra) [A-392/M]; - dworek „Koryznówka”, A-154 z 26.05.1978 r.; - budynek Liceum Sztuk Plastycznych ul. Grunwaldzka, A-318 z 01.03.1995 r.; - dom, Rynek 13, A-152 z 10.03.1978 r.; - dom, Rynek 20, A-147 z 03.03.1978 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie stężenie benzo(a)pirenu (BaP) (stan za rok 2015). 2. Nieurządzone skwery, fragmenty zieleni na terenach publicznych. 3. Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony środowiska. 4. Duża ilość odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub stanu środowiska – azbest. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie w obrębie Pogorza Wiśnickiego. 2. Przeprowadzenie dofinansowania projektów w latach 2007–2013 z dziedziny Odnawialnych Źródeł Energii. 3. Położenie na terenie Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego. 4. Liczne pomniki przyrody.

Źródło: Opracowanie własne

Po dokonaniu całościowej analizy **problemów** oraz **potencjałów** zidentyfikowanych na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji, poniżej wskazano **skalę i charakter zdiagnozowanych potrzeb**, które determinują zakres działań rewitalizacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej to:

1. *Przeciwdziałanie bezrobociu i rozwój kwalifikacji mieszkańców* – konieczne jest zmniejszenie bezrobocia mieszkańców, prowadzącego do wzrostu liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez realizację programów aktywizacji zawodowej we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, a także tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy w wyniku inwestycji służących rozwojowi funkcji turystycznej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.
2. *Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji* – niezbędne jest budowanie wspólnoty aktywnych mieszkańców wokół dobra wspólnego, zachęcanie do działania w organizacjach pozarządowych, wzmocnienie tożsamości lokalnej poprzez różne formy aktywności społecznej we współpracy z podmiotami czy instytucjami działającymi na obszarze rewitalizacji.
3. *Poprawa poziomu edukacji i oferty kulturalnej dla mieszkańców* – istnieje pilna potrzeba zapewnienia odpowiednich warunków technicznych, a także możliwości w zakresie kształcenia oraz samorozwoju w celu zwiększenia szans życiowych dzieci i młodzieży (m.in. kreowanie postaw przedsiębiorczych, wprowadzanie i rozwijanie nowych kierunków kształcenia, organizację zajęć pozalekcyjnych i różnych form spędzania czasu wolnego). Istotne jest również zapewnienie oferty kulturalnej dla wszystkich mieszkańców.
4. *Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych* – zdiagnozowane potrzeby dotyczą przede wszystkim poprawy stanu technicznego budynków użyteczności publicznej oraz zwiększenia standardu świadczonych usług na rzecz mieszkańców i wprowadzenia nowych usług publicznych z zakresu e-administracji.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej to:

1. *Zwiększenie oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji* – istnieje pilna potrzeba „ożywienia” gospodarczego na terenie obszaru rewitalizacji, szczególnie w nawiązaniu do zasobów i walorów tego obszaru (Zamek Kmitów i Lubomirskich, tradycje regionalne i historia) poprzez podjęcie kompleksowych działań inwestycyjnych w przestrzeni, tworzących odpowiednią bazę techniczną oraz wdrożenie programów ułatwiających podjęcie działalności gospodarczych przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwłaszcza w sektorze turystycznym i okołoturystycznym.

2. *Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji* – zidentyfikowano potrzeby w zakresie uporządkowania oraz estetycznego i funkcjonalnego zagospodarowania przestrzeni publicznych (szczególnie Rynku) do rozwoju i różnicowania prowadzonych działalności, a także kreowania przyjaznego klimatu do inwestowania przez przedsiębiorstwa.
3. *Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okółoturystycznego na obszarze rewitalizacji* – niezbędne jest podjęcie działań związanych z powstaniem spójnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej oraz kulturalnej, służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenie obszaru rewitalizacji, a także umożliwiającej mieszkańcom założenie działalności gospodarczej czy podjęcie zatrudnienia w sektorze turystycznym i okółoturystycznym.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej to:

1. *Wzrost funkcjonalności przestrzeni i obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych* – istnieje konieczność stworzenia funkcjonalnego i bezpiecznego systemu przestrzeni publicznych dla wzrostu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców w zakresie rozwoju funkcji turystycznej i rekreacyjnej, a także włączenia mieszkańców całej gminy do aktywności na tych terenach (przede wszystkim zagospodarowanie przestrzeni Rynku oraz wokół podnóża Zamku Kmitów i Lubomirskich).
2. *Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego* – konieczne jest wykonanie chodnika i ścieżki od skrzyżowania ul. Lubomirskiego z ul. Podzamcze w pobliżu kapliczki św. Jana Nepomucena w kierunku Zamku, a także stworzenie miasteczka ruchu drogowego w Starym Wiśniczu w celach edukacyjnych.
3. *Remont oraz przebudowa obiektów użyteczności publicznej* – zauważa się niedostateczne wykorzystanie istniejących już obiektów, ze względu na ich zły stan techniczny. W związku z tym konieczna jest ich modernizacja, aby mieszkańcy w pełni mogli z nich korzystać.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze technicznej to:

1. *Poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej* – zidentyfikowano na terenie obszaru rewitalizacji zdegradowane i częściowo nieużytkowane budynki będące w zasobach gminy, które wymagają przeprowadzenia kapitalnego remontu i przywrócenia bądź nadania funkcji społecznych.
2. *Ochrona obiektów zabytkowych świadczących o tożsamości lokalnej* – należy podjąć działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego i przeciwdziałanie degradacji tych obiektów, m.in.: działania renowacyjne, remontowe czy modernizacyjne, służące ich zabezpieczeniu i adaptacji do pełnienia różnych funkcji na rzecz mieszkańców obszaru.

Zdiagnozowane potrzeby w zakresie przewyższania zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to:

1. *Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń* – zdiagnozowano konieczność podjęcia kompleksowych działań zmniejszających wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza w zakresie różnych projektów pozwalających na zastąpienie starych, nisko sprawnych urządzeń grzewczych bardziej proekologicznymi rozwiązaniami dostarczającymi ciepło.
2. *Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców* – zauważa się potrzebę w zakresie odpowiedniego uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w zieleń urządzoną, które przyczynią się do ochrony i kształtowania klimatu oraz środowiska zamieszkania, a także będą pełnić funkcje społeczne na rzecz mieszkańców różnych grup wiekowych.
3. *Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców* – potrzebne są inicjatywy edukacyjne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie świadomości, postaw i zachowań ekologicznych przyczyniających się do ochrony środowiska naturalnego.

III. Część programowa

1. Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Przeprowadzenie całościowej analizy zjawisk kryzysowych i potencjałów oraz wskazanie czynników mających szczególne znaczenie z punktu widzenia rewitalizacji (tabela 2) pozwoliło określić strategiczne kierunki działań dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz. Określono wizję (planowany efekt), misję oraz 2 cele rewitalizacji, wokół których skoncentrowane zostały kierunki działań. Realizacja zaplanowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na wykonanie misji, a tym samym wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

1.1. Misja i wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji opracowany został w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jego elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek obszaru rewitalizacji w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem zintegrowanej polityki terytorialnej, wokół której koncentrować się będą kompleksowe i partnerskie działania wszystkich interesariuszy rewitalizacji. Na podstawie przeprowadzonej pogłębionej diagnozy, analizy zjawisk kryzysowych i lokalnych potencjałów oraz w wyniku wspólnej pracy warsztatowej interesariuszy rewitalizacji, sformułowano misję oraz wizję stanu wyznaczonego obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji jako efekt przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych.

WIZJA

Obszar rewitalizacji estetyczną i funkcjonalną przestrzenią publiczną z rozwiniętą infrastrukturą turystyczną, który dzięki aktywności interesariuszy rewitalizacji pozytywnie oddziałuje na rozwój społeczno-gospodarczy gminy

MISJA REWITALIZACJI

Pobudzanie aktywności kapitału społecznego oraz wykorzystywanie zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego do wzrostu jakości życia mieszkańców

Wizja obszaru rewitalizacji zawiera w sobie opis pożądanego stanu docelowego we wszystkich sferach, tj. społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

W wymiarze *społecznym* na rewitalizowanym obszarze nastąpi poprawa warunków i jakości życia mieszkańców poprzez wzrost ich dochodów oraz wyeliminowanie zagrożenia wykluczenia społecznego, a także aktywizacja społeczna i integracja społeczności.

W wymiarze *gospodarczym* proces rewitalizacji przyczyni się w sposób bezpośredni do pobudzenia przedsiębiorczości mieszkańców (szczególnie w zakresie rozwoju funkcji turystycznej z wykorzystaniem Zamku Kmitów i Lubomirskich), a w sposób pośredni – do wzrostu inwestycji.

W wymiarze *przestrzenno-funkcjonalnym* po przeprowadzeniu kompleksowej rewitalizacji nastąpi zbudowanie spójnej i funkcjonalnej przestrzeni, która zostanie osiągnięta poprzez zagospodarowanie i ponowne nadanie funkcji terenom i obiektom publicznym na obszarze rewitalizacji – takich jak rekreacyjna, turystyczna, wypoczynkowa, a przede wszystkim spójności przestrzenno-funkcjonalnej między Rynkiem a Zamkiem.

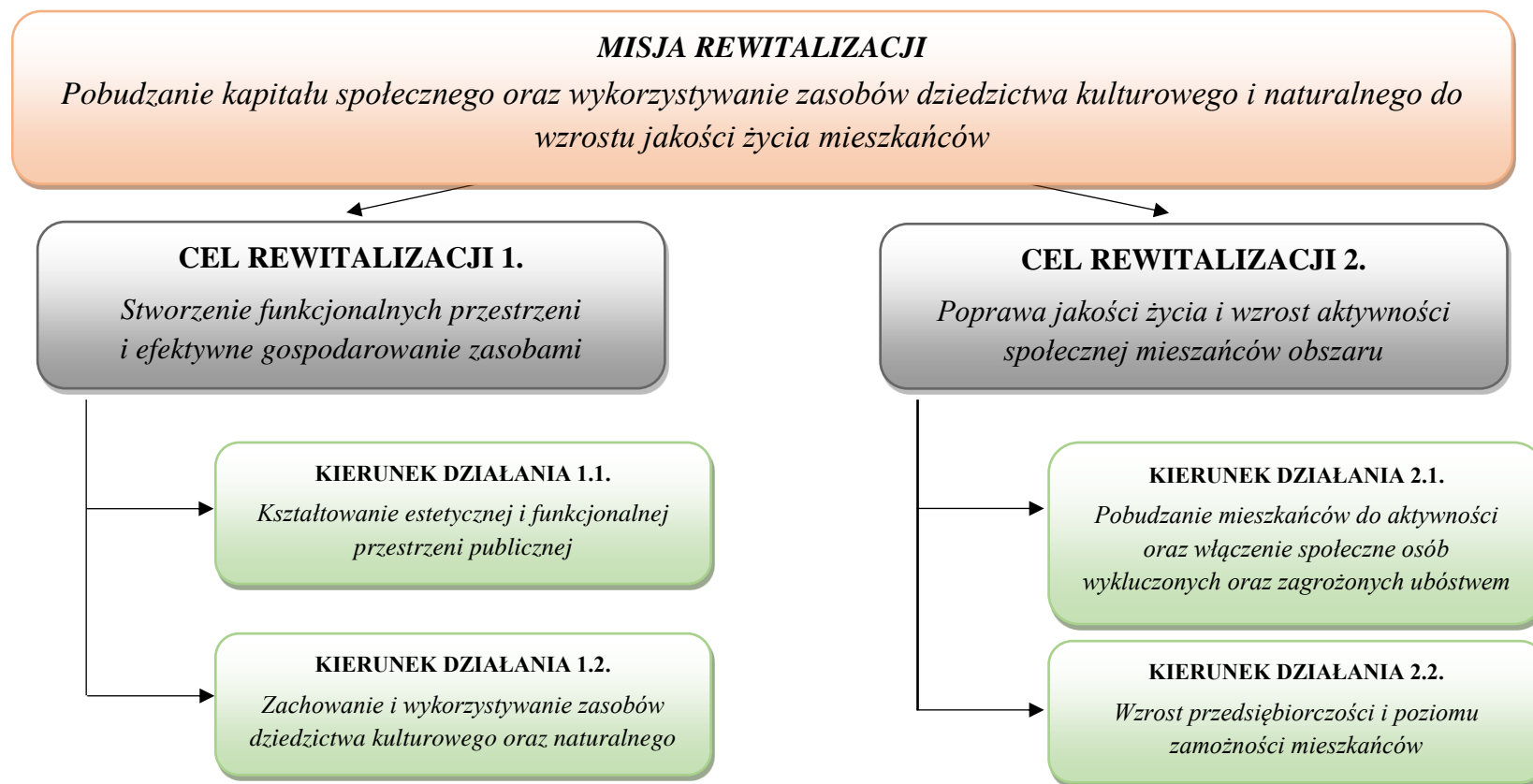
W wymiarze *technicznym* dzięki realizacji kompleksowych działań zwiększy się dostępność mieszkańców do podstawowych usług komunalnych, a także poprawi się stan techniczny (w tym efektywność energetyczna) zdegradowanych i częściowo nieużytkowanych budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, umożliwiając tym samym nadanie im nowej lub przywrócenie pierwotnej funkcji.

W wymiarze *środowiskowym* nastąpi poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń, a także zwiększenie powierzchni i uporządkowanie terenów zieleni urządzonej, które zwiększają komfort życia mieszkańców.

1.2. Cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów rewitalizacji i zaplanowanych do realizacji kierunków działań, służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych na etapie diagnostycznym negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętym celom (schemat 3).

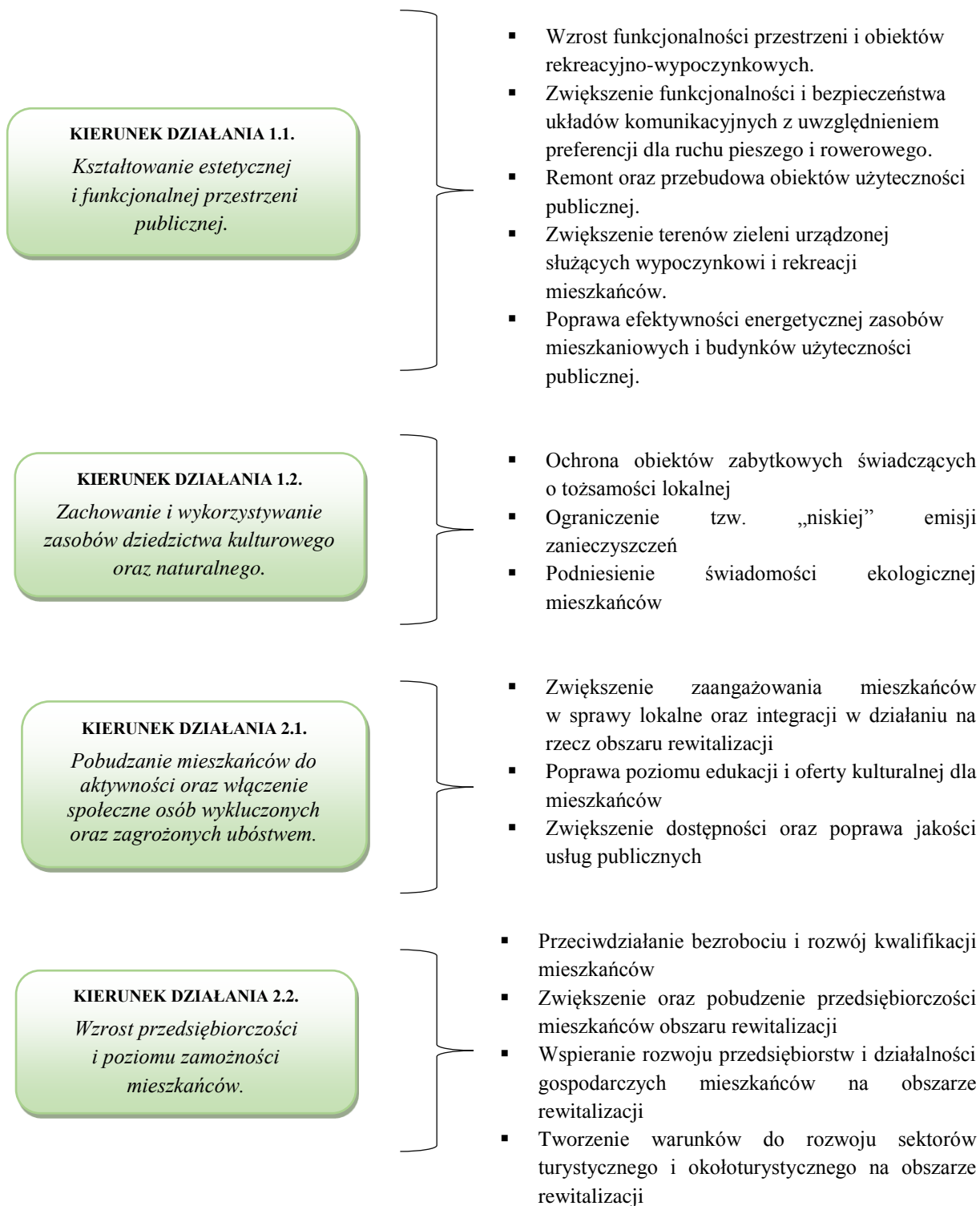
Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 4 Kierunki działań wraz z odniesieniem ich do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych, mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk

POTRZEBY REWITALIZACYJNE

2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne w latach 2016–2020

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020 złożony jest z listy planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz z charakterystyki pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dzięki temu dokument jest konstrukcją złożoną z wielu różnorodnych projektów, która warunkuje osiągnięcie zaplanowanych efektów, a tym samym ich efektywne oddziaływanie na zidentyfikowane na etapie diagnozy zjawiska kryzysowe oraz wykorzystuje lokalne potencjały.

2.1. Lista planowanych podstawowych projektów/przedsięwzięć

W wyniku prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji oraz w oparciu o zasadę partnerstwa oraz partycypacji społecznej, zdefiniowano i scharakteryzowano 7 projektów podstawowych, czyli takich, bez których realizacja celów dokumentu nie będzie możliwa i obszar rewitalizacji nie będzie w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Ponadto są to projekty kluczowe do powodzenia procesu rewitalizacji, ponieważ oddziałują kompleksowo na zidentyfikowane problemy we wszystkich sferach, a przede wszystkim w sferze społecznej. Główne założenia projektów przedstawiają tabele 3–9.

Tabela 3 Projekt podstawowy nr 1

Nazwa projektu	<i>Remont i modernizacja oraz przywrócenie funkcji terenom oraz obiektom o charakterze sportowo-rekreacyjnym</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	8 000 000 zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Zakres rzeczowy projektu obejmuje wykonanie prac remontowych i budowlanych na terenie działki nr 733 w centrum Nowego Wiśnicza, na której obecnie znajduje się stare, niezagospodarowane, o nierównej i niebezpiecznej nawierzchni boisko „Targowica”, zagospodarowanie działki nr 722 w Nowym Wiśniczu na cele rekreacyjno-sportowe, rozbudowę budynku szkoły w Nowym Wiśniczu o pływalnię, poprawę stanu technicznego boiska „Szreniawa” w Starym Wiśniczu, modernizację basenu letniego w Leksandrowej oraz wykonanie miasteczka ruchu drogowego przy szkole im. Jana Pawła II w Starym Wiśniczu. Planowane do wykonania prace, w przypadku prac remontowo-budowlanych boiska „Targowica”, będą obejmowały m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ zapewnienie odpowiednich warunków technicznych boiska do gry w siatkówkę, koszykówkę, badmintonu poprzez wymianę nawierzchni, zakup niezbędnych bramek, siatek itp.; 		

<ul style="list-style-type: none">
▪ budowa skate-parku, ścianki wspinaczkowej, siłowni na wolnym powietrzu;
▪ wykonanie energooszczędnego oświetlenia, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii;
▪ wykonanie ogrodzenia terenu boiska;
▪ montaż i wyposażenie w elementy małej architektury;
▪ zagospodarowanie zieleni;
▪ stworzenie zaplecza sanitarnego – toalety, kosze na śmieci. <p>Dodatkowo zagospodarowanie działki 722 będącej w niedalekim sąsiedztwie z działką 733 w Nowym Wiśniczu będzie obejmowało m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none">
▪ wykonanie prac remontowo-budowlanych, w celu przystosowania terenu pod siłownię na świeżym powietrzu;
▪ zakup niezbędnego sprzętu;
▪ uporządkowanie zieleni;
▪ uzupełnienie o obiekty małej architektury. <p>W ramach rozbudowy budynku szkoły im. Stanisława Lubomirskiego w Nowym Wiśniczu o pływalnię planuje się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none">
▪ przebudowę istniejącej niecki pływalni;
▪ wykonanie instalacji (uzdatniania wody, wentylacji, centralnego ogrzewania, wodno-kanalizacyjnej, oświetlenia) z wykorzystaniem OZE;
▪ prace rozbiórkowe obejmujące pomieszczenia zaplecza basenu, wykucie otworów drzwiowych, wentylacyjnych, itp;
▪ prace wykończeniowe. <p>Stan techniczny boiska sportowego „Szreniawa” w Starym Wiśniczu wymaga następujących prac modernizacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none">
▪ poprawa nawierzchni asfaltowej;
▪ stworzenie nowoczesnej widowni wraz z trybunami;
▪ remont i wyposażenie płyty boiska w celu dostosowania do wymagań Międzynarodowego Stowarzyszenia Federacji Lekkoatletycznych (IAAF) i Polskiego Związku lekkiej Atletyki (PZLA) dla stadionów kategorii V (wojewódzkiej);
▪ budowa nowego kortu tenisowego (w nowej lokalizacji) wraz z oświetleniem, wykonanego z nawierzchni poliuretanowej;
▪ remont starej szatni;
▪ wykonanie oświetlenia, monitoringu, nagłośnienia, ogrodzenia i innej infrastruktury towarzyszącej. <p>Dodatkowo przewiduje się wykonanie miasteczka ruchu drogowego na terenie Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Starym Wiśniczu. Zadanie będzie polegało na wykonaniu:</p> <ul style="list-style-type: none">
▪ jezdni głównej;
▪ ścieżek rowerowych;
▪ ciągu pieszych;
▪ uzupełnienia terenu o zieleni niską oraz ozdobną;
▪ elementów małej architektury (m.in.: ławeczki, stojaki na rowery). <p>W odniesieniu do obiektu basenu w Leksandrowej planowana jest:</p> <ul style="list-style-type: none">
▪ modernizacja niecki basenowej;
▪ przebudowa istniejących budynków sanitarnych i zaplecza,
▪ modernizacja odwodnienia;
▪ zagospodarowanie terenu wokół basenu;
▪ wykonanie instalacji technologicznej uzdatniania wody. <p>Poprzez realizację powyższych zadań zostaną stworzone warunki do rozpoczęcia działalności punktów świadczących usługi oraz handel m.in.: szkoła pływania, kluby sportowe, wypożyczalnie sprzętów.</p>
--

Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowy Wiśnicz, przedsiębiorcy
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, organizacje pozarządowe, kluby sportowe
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu wpłynie na pobudzenie mieszkańców do aktywności społecznej, podejmowanie wspólnych inicjatyw i aktywnego spędzania wolnego czasu, a także na ich zdrowie. Poprawi również estetykę przestrzeni publicznych, a korzystanie z nich będzie funkcjonalne i bezpieczne. Wszystkie poszczególne zadania w ramach zakresu rzeczowego są ze sobą spójne tematycznie i jednocześnie komplementarne pod względem możliwości wykorzystania i stworzenia atrakcyjnej oferty rekreacyjno-wypoczynkowej. Przestrzenne rozmieszczenie inwestycji jest korzystne pod względem dostępności i sąsiedztwa z innymi atrakcjami i usługami jakie oferuje gmina. Ukształtowana przestrzeń publiczna będzie przyjazna dla mieszkańców, a zastosowanie odnawialnych źródeł energii – spójne z polityką niskoemisyjną. Dodatkowo tereny przeznaczone pod omawiane inwestycje zostały zlokalizowane na obszarach o podobnych do poprzednio pełnionych funkcji, w bardzo atrakcyjnych lokalizacjach wpisujących się w ogólne zagospodarowania terenu miejscowości. W związku z powyższym realizacja projektu będzie ponownym wykorzystaniem terenu i uzupełnieniem o poszczególne elementy, dzięki temu nie ma potrzeby wygospodarowywania nowych działek na te same funkcje. Realizacja projektu będzie spójna z zrealizowanym projektem (2007–2014) w ramach działania 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich pod nazwą „Młodzi – aktywni – zdrowi”. Realizacja projektu „Lepsze szkoły w Nowym Wiśniczu to lepsza przyszłość” – Działanie 10.1. Rozwój kształcenia ogólnego, Poddziałanie 10.1.3. Edukacja w szkołach prowadzących kształcenie ogólne wymaga odpowiednich warunków technicznych, które zapewni realizacja omawianego projektu. Nowoczesne i funkcjonalne przestrzenie publiczne oraz obiekty rekreacyjno-sportowe posłużą poprawie jakości życia mieszkańców oraz wzmocnieniu więzi społecznych poprzez organizację imprez cyklicznych z dziedziny sportu i nie tylko, a co za tym idzie – budowaniu tożsamości miejsca. Zarówno baseny jak i boiska sportowe będą ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców, a także jedną z atrakcji dla turystów. Prace remontowe uwzględniają również dostępność do tych miejsc, z technicznego punktu widzenia, dla niepełnosprawnych. Zadania w ramach omawianego projektu w dużej mierze wpłyną na rozwój społeczno-gospodarczy dzięki pobudzeniu aktywności mieszkańców. Natomiast przedsięwzięcia dodatkowo uzupełnią o wiedzę i kompetencje kapitał ludzki w zakresie przedsiębiorczości, co spowoduje wzrost gospodarczy na obszarze rewitalizacji. Całościowa realizacja projektu pozwoli na stworzenie kompleksowych i innowacyjnych obiektów sportowych, co będzie wypełnieniem publicznych przestrzeni. Wpłynie to na poprawę życia mieszkańców w zakresie sportu, aktywnego spędzania czasu, a tym samym – wzrośnie aktywność i integracja społeczna mieszkańców. Umożliwi również rozwijanie pasji sportowych i propagowanie zdrowego stylu życia. Mieszkańcy będą mogli wykorzystać zapotrzebowanie na usługi towarzyszące funkcjonowaniu obiektów (basenów, boisk) i w drodze porozumienia z gminą rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej.</p>
Cele rewitalizacji, kierunki działań które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Stworzenie przestrzeni funkcjonalnych i efektywne gospodarowanie zasobami</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</i> CEL REWITALIZACJI 2: <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej</i></p>

	<p><i>mieszkańców obszaru</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Pobudzenie mieszkańców do aktywności oraz włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty planowanych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój oraz poprawa dostępności do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej; - zwiększenie jakości i rozszerzenie oferty usług w zakresie spędzania czasu wolnego oraz integracji rodzinnej; - aktywizacja społeczna i integracja mieszkańców; - włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych ubóstwem; - zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne; - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej; - efektywne wykorzystanie zdegradowanych obiektów będących w zasobach gminy. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. - Zmodernizowane obiekty na cele społeczne i kulturalne. - Liczba zawodów sportowych, inicjatyw oddolnych wykorzystująca nowo stworzone tereny dla swoich potrzeb. - Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 4 Projekt podstawowy nr 2

Nazwa projektu	<i>Wzrost gospodarczy obszaru rewitalizacji poprzez jego zagospodarowanie oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji Nowy Wiśnicz, Stary Wiśnicz	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	5 500 000 zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Projekt obejmuje rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturalnego oraz historycznego uzupełniony o infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Zakres zadań będzie obejmował zagospodarowanie podnóża Zamku Kmitów i Lubomirskich, zagospodarowanie płyty głównej Rynku oraz wykonanie ścieżki pieszej do Zamku. Zakres rzeczowy prac obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wykonanie ścieżki edukacyjno-dydaktyczno-rekreacyjnej; ▪ wykonanie miniatur zamków; ▪ montaż tablic informacyjnych; ▪ uporządkowanie zieleni; ▪ montaż i wyposażenie w elementy małej infrastruktury; ▪ utwardzenie terenu; ▪ zainstalowanie różnokolorowego oświetlenia, umożliwiającego nocne zwiedzanie Zamku; ▪ wykonanie chodnika i ścieżki od skrzyżowania ul. Lubomirskiego z ul. Podzamcze w pobliżu kapliczki św. Jana Nepomucena w kierunku Zamku; ▪ wykonanie schodów wraz z balustradą z uwagi na ukształtowanie terenu; ▪ wykonanie infrastruktury dostosowanej do potrzeb niepełnosprawnych. 		

	<p>Zagospodarowanie płyty Rynku będzie obejmowało wykonanie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nasadzenia i pielęgnację zieleni (klomby, drzewka); ▪ wykonanie chodników, alejek; ▪ wyposażenie w spójny system elementów małej architektury – fontanna, donice, gazony, kosze na śmieci, tablice informacyjne, ławeczki, oświetlenie; ▪ montaż wiat, straganów do sprzedaży produktów lokalnych. <p>Realizacja powyższych zadań stworzy warunki do podejmowania działalności gospodarczych przez mieszkańców i jednocześnie powstanie zapotrzebowanie na zapewnienie usług okołoturystycznych. Atrakcyjne turystycznie przestrzenie będą wymagały uzupełnienia o punkty gastronomiczne, bazę noclegową, punkty informacyjne, miejsca sprzedaży produktów regionalnych itp.</p>
<p>Podmioty realizujące projekt</p>	<p>Gmina Nowy Wiśnicz, przedsiębiorcy</p>
<p>Grupy docelowe</p>	<p>Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, osoby prowadzące bądź zamierzające prowadzić działalność gospodarczą</p>
<p>Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały</p>	<p>Projekt pozwoli na rozwiązanie problemu niskiej przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców, a także problemu niedostatecznego wykorzystania zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego. Obszary rewitalizacji staną się atrakcyjne turystycznie poprzez wykorzystanie swoich zasobów i potencjałów. Utworzone zostaną nowe miejsca pracy oraz nawiąże się współpraca wielosektorowa. Dodatkowo dziedzictwo naturalne i kulturowe pozostanie zachowane. Zadania w ramach realizacji projektu są ze sobą spójne i komplementarne. Zwiedzający Zamek będą mogli kupić pamiątki oraz skorzystać z atrakcji zagospodarowanego podnóża. Następnie dobrze oznaczonym szlakiem możliwe będzie przejście na Rynek w Nowym Wiśniczu, gdzie będzie znajdowało się wiele punktów okołoturystycznych. Gmina Nowy Wiśnicz będzie mogła promować się jako miejsce atrakcyjne turystycznie o funkcjonalnych i estetycznych przestrzeniach publicznych. Młodzi mieszkańcy docenią wartości swojego obszaru i będą chcieli zapaść tutaj korzenie oraz włączyć się do wspólnej poprawy wizerunku całej gminy. Ukształtowana przestrzeń publiczna będzie przyjazna dla mieszkańców, a zastosowanie odnawialnych źródeł energii będzie uzasadnieniem polityki niskoemisyjnej. Dodatkowo tereny przeznaczone pod omawiane inwestycje zostały zlokalizowane na obszarach o podobnych poprzednio pełnionych funkcjach. W związku z powyższym realizacja projektu będzie ponownym wykorzystaniem terenu i uzupełnieniem o poszczególne elementy – nie ma więc potrzeby wygospodarowywania nowych terenów na te same funkcje.</p>
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Stworzenie funkcjonalnych przestrzeni i efektywne gospodarowanie zasobami</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Zachowanie i wykorzystywanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego</i> CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Pobudzanie mieszkańców do aktywności oraz włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Wzrost przedsiębiorczości i poziomu zamożności mieszkańców.</i></p>

<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej wraz z wyposażeniem w infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną; - zwiększenie dostępności miejskich terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych; - poprawa dostępności do wysokiej jakości oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego; - rozwój Nowego Wiśnicza w zakresie funkcji turystycznej opartej na unikatowych zasobach naturalnych, kulturowych i historycznych; - wzmocnienie pozytywnego wizerunku Nowego Wiśnicza w skali regionu. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. - Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
---	--

Tabela 5 Projekt podstawowy nr 3

Nazwa projektu	<i>Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej</i>		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	4 000 000 zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Realizacja projektu zakłada głęboką modernizację techniczną budynków użyteczności publicznej m.in.: Domu Kultury w Królówce, świetlicy oraz biblioteki w Starym Wiśniczu, Zespołu Szkół im. Jan Pawła II w Starym Wiśniczu, Zespołu Szkół im. Kazimierza Brodzińskiego w Królówce, budynku Urzędu Miejskiego, budynku przy ul. Rynek 16, budynku przedszkola w Starym Wiśniczu, Ośrodka Zdrowia w Nowym Wiśniczu i Ośrodka Zdrowia w Królówce, budynku szkoły w Nowym Wiśniczu przy ul. Kościelnej. Remont, poprawa stanu technicznego i termomodernizacja wyżej wymienionych budynków przyczyni się m.in. do przywrócenia poprzednich funkcji lub adaptacji na nowe.</p> <p>Projekt polega na modernizacji energetycznej w celu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i ciepłej oraz spadku gazów cieplarnianych, Prace, ze względu na potrzebę i stan obiektów, będą obejmowałyby zadania związane m.in. z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ociepleniem budynku; ▪ wymianą okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne; ▪ przebudową systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła); ▪ wymianą/modernizacją systemów wentylacji i klimatyzacji oraz instalacji wodno-kanalizacyjnych; ▪ instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach; ▪ instalacją systemów chłodzących, w tym również z OZE; ▪ instalowaniem urządzeń energooszczędnych najnowszej generacji; ▪ wymianą/izolacją pokrycia dachowego; ▪ instalacją systemów inteligentnego zarządzania energią; ▪ mikrokogeneracją, ▪ przeznaczaniem lokali/pomieszczeń pod nowe działalności gospodarcze; 		

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ociepleniem ścian zewnętrznych nadziemnych, piwnic i fundamentowych; ▪ realizacją działań promocyjnych, informacyjnych lub edukacyjnych w zakresie oszczędności zasobów naturalnych (obligatoryjnie) oraz obniżenia niskiej emisji lub poprawy efektywności energetycznej; ▪ likwidacją nisko sprawnych urządzeń grzewczych.
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowy Wiśnicz, Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, Zespoły Szkół z obszaru rewitalizacji
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, organizacje pozarządowe
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Wykonanie zakresu zadań pozytywnie wpłynie na jakość środowiska, poziom edukacji oraz poziom dostępu do podstawowych usług publicznych. Zostanie poprawiony wizerunek obszaru rewitalizacji. Będzie to miejsce o dobrych warunkach do życia.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Stworzenie funkcjonalnych przestrzeni i efektywne gospodarowanie zasobami</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Zachowanie i wykorzystywanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego</i></p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Pobudzanie mieszkańców do aktywności oraz włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Wzrost przedsiębiorczości i poziomu zamożności mieszkańców.</i></p>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie efektywności energetycznej budynków; - ograniczenie negatywnego wpływu na obszary z zasobami dziedzictwa naturalnego i kulturowego; - poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenia niskiej emisji zanieczyszczeń; - podniesienie świadomości ekologicznej. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu</i> IV części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 6 Projekt podstawowy nr 4

Nazwa projektu	<i>Poprawa systemu wodno-kanalizacyjnego na obszarach o niskiej dostępności do infrastruktury komunalnej</i>		
Lokalizacja	Gmina Nowy Wiśnicz (w tym obszar rewitalizacji)	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	10 000 000 zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR) budżet gminy
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Zakres rzeczowy będzie obejmował rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej tj. m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wykonanie dokumentacji technicznej, ▪ wymianę urządzeń, ▪ modernizację istniejących już sieci, ▪ wykonanie systemu odprowadzania i unieszkodliwiania odpadów (rozwój sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni), ▪ wykonanie przydomowych oczyszczalni, ▪ zwiększenie zasięgu przestrzennego sieci wodno-kanalizacyjnej, ▪ wykonanie instalacji umożliwiającej wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. 		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowy Wiśnicz		
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszarów rewitalizacji i pozostałej części gminy		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Realizacja projektu wpłynie na jakość życia mieszkańców i poprawi ich warunki egzystencjonalne. Nastąpi redukcja ilości ścieków nieoczyszczonych powstających na obrzeżach Nowego Wiśnicza, co w efekcie będzie miało bezpośredni wpływ na zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska naturalnego; likwidacja zbiorników na nieczystości płynne i odprowadzanie ścieków bezpośrednio do oczyszczalni poprzez nową/rozbudowaną sieć kanalizacyjną, co także zdecydowanie przełoży się na poprawę jakości wód podziemnych, powierzchniowych oraz poprawę jakości gleby; przyłączenie do sieci kanalizacyjnej osób i ich domostw znajdujących się w obrębie przedmiotowej inwestycji, co skutkowało będzie poprawą warunków sanitarnych i podniesieniem komfortu życia mieszkańców; likwidacja uciążliwych zapachów wydobywających się z nieszczelnych szamb i rowów, do których częściowo odprowadzane są ścieki, co skutkowało będzie zwiększeniem walorów estetycznych centrum miasta oraz przylegających do niego ulic. Inwestycja wpłynie na poprawę walorów przyrodniczo-krajobrazowych w otulinie Wiśnickiego Parku Krajobrazowego i na terenie objętym obszarem NATURA 2000.</p> <p>Realizacja projektu pomoże w rozwiązaniu problemów z każdej sfery. Nastąpi wyrównywanie szans rozwojowych w dostępie do infrastruktury technicznej, poprawa atrakcyjności inwestycyjnej oraz agroturystycznej, zwiększenie spójności społeczno-gospodarczej poprzez stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi sektora ochrony zdrowia, przedsiębiorczości i turystyki. Celem bezpośrednim jest poprawa stanu środowiska naturalnego w aglomeracji Nowy Wiśnicz. Osiągnięcie celu bezpośredniego poniesie za sobą w konsekwencji osiągnięcie celów szczegółowych tj.: poprawę warunków życia na obszarze gminy, zmniejszenie zachorowań na choroby gastryczne i inne spowodowane zanieczyszczeniem środowiska, podniesienie jakości produkowanej żywności, rozwój sektora świadczącego usługi związane z wypoczynkiem i turystyką, stworzenie infrastruktury technicznej sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości, stworzenie infrastruktury turystycznej sprzyjającej rozwojowi sektora hotelarstwa i gastronomii, zwiększenie liczby przyjeżdżających</p>		

	<p>turystów, eliminacja emisji substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne związanych z rozkładem nieoczyszczonych ścieków, eliminacja odorów a zatem eliminacja potencjalnych zagrożeń związanych z roznoszeniem zarazków chorobotwórczych emitowanych ze ścieków sanitarnych. Budowa sieci kanalizacyjnej przyczyni się do osiągnięcia określonych w prawie polskim i UE parametrów ścieków oczyszczonych oraz ograniczy liczbę bezodpływowych zbiorników.</p> <p>Zadanie konieczne jest do zrealizowania na obszarach o najniższej dostępności do infrastruktury komunalnej, również poza obszarem rewitalizacji, aby pozytywne oddziaływanie odzwierciedlało się na rewitalizowanym obszarze i jego mieszkańcach.</p>
<p>Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p>CEL REWITALIZACJI 1. <i>Stworzenie funkcjonalnych przestrzeni i efektywne gospodarowanie zasobami</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Zachowanie i wykorzystywanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego</i></p> <p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Pobudzanie mieszkańców do aktywności oraz włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Wzrost przedsiębiorczości i poziomu zamożności mieszkańców</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznej wraz z wyposażeniem w infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną; - zwiększenie dostępności miejskich terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych; - poprawa dostępności do wysokiej jakości oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego; - rozwój Nowego Wiśnicza w zakresie funkcji turystycznej opartej na unikatowych zasobach naturalnych, kulturowych i historycznych; - wzmocnienie pozytywnego wizerunku Nowego Wiśnicza w skali regionu. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. - Liczba przedsięwzięć ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 7 Projekt podstawowy nr 5

Nazwa projektu	<i>Ożywienie gospodarcze oparte na współpracy mieszkańców z wykorzystaniem zasobów i produktów regionalnych</i>		
Lokalizacja	obszar rewitalizacji (Leksandrowa)	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	1 000 000 zł	Źródła finansowania	środki UE (EFRR), środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	Realizacja projektu polegałaby na przebudowie istniejącego obiektu oraz zabudowań gospodarczych i adaptacji do nowych potrzeb, co prowadziłoby do ożywienia gospodarczego. Nadanie nowych funkcji wiązałoby się z turystyką i rekreacją,		

	uzupełnione o bazę noclegowo-wypoczynkową, uwzględniając zasoby turystyczne obszaru rewitalizacji oraz kapitału społecznego. Prace obejmowałyby również uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół zabudowań oraz stworzenie oferty edukacyjno-warsztatowej. W wyniku realizacji wymienionych zadań konieczne będzie utworzenie co najmniej jednego stanowiska pracy.
Podmioty realizujące projekt	przedsiębiorca
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, potencjalni klienci
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Ożywienie gospodarcze poprzez wykorzystanie istniejących już obiektów i nadanie im nowych funkcji z inicjatywy jednego lub kilku przedsiębiorców pomoże w pobudzaniu innych mieszkańców do działań, a także do podejmowania współpracy. Zwiększy się integracja oraz aktywność społeczeństwa, która w Nowym Wiśniczu jest na niskim poziomie i negatywnie przekłada się na sytuację gospodarczą.
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	CEL REWITALIZACJI 1. <i>Stworzenie funkcjonalnych przestrzeni i efektywne gospodarowanie zasobami</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.1. <i>Kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 1.2. <i>Zachowanie i wykorzystywanie zasobów dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego</i> CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Pobudzanie mieszkańców do aktywności oraz włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Wzrost przedsiębiorczości i poziomu zamożności mieszkańców</i>
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Prognozowane rezultaty podjętych działań to: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności miejskich terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych; - poprawa dostępności do wysokiej jakości oferty turystycznej i spędzania czasu wolnego; - rozwój Nowego Wiśnicza w zakresie funkcji turystycznej opartej na unikatowych zasobach naturalnych, kulturowych i historycznych; - wzmocnienie pozytywnego wizerunku Nowego Wiśnicza w skali regionu. - wzrost aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją. - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach. - Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 8 Projekt podstawowy nr 6

Nazwa projektu	Wzrost kwalifikacji, wiedzy i poziomu edukacji młodzieży obszaru rewitalizacji		
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji oraz pozostała część gminy	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	1 500 000 zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Projekt opierać się będzie na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwijaniu u dzieci i młodzieży kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy w zakresie przedmiotów przyrodniczych i matematyki oraz kompetencji informatycznych; ▪ rozwoju kompetencji i umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie wykorzystania nowoczesnych narzędzi oraz technologii informacyjnych i komunikacyjnych, nauczania w obszarze przedmiotów przyrodniczych i matematyki oraz pracy metodą eksperymentu; ▪ wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych uczniów w zakresie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej) poprzez pomoc stypendialną, w tym m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów, - organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów, - szkolenia dla nauczycieli, - doposażenie pracowni matematycznej, przyrodniczej i informatycznej, - stypendia, - wyjazdy edukacyjne – zajęcia pozalekcyjne i poza szkołą; ▪ doposażeniu szkół w potrzebny sprzęt oraz pomoce dydaktyczne. 		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowy Wiśnicz z partnerami		
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy, uczniowie oraz kadra placówek obszaru rewitalizacji		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	<p>Celem głównym projektu jest podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, a także rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi poprzez kształtowanie kompetencji kluczowych na rynku pracy, wsparcie nauk matematyczno-przyrodniczych oraz właściwych postaw: kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej. Ponad to przewiduje się wzrost umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli poprzez udział w kursach i szkoleniach. Dobór planowanych w projekcie zajęć oraz ich częstotliwość zapewni optymalny wzrost jakości oferty dotychczasowego kształcenia, oferowanego przez szkołę.</p> <p>Realizacja projektu przyczyni się do ograniczania i zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki, zapewnianiu równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz do wzrostu kompetencji kluczowych a także kształtowania właściwych postaw: kreatywności, innowacyjności.</p> <p>Projekt pomoże w rozwiązaniu zdiagnozowanego problemu niższego poziomu edukacji na obszarze rewitalizacji w porównaniu do powiatu czy województwa.</p>		
Cele rewitalizacji, kierunki działań, które realizuje projekt	<p>CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Pobudzanie mieszkańców do aktywności oraz włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i></p> <p>KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Wzrost przedsiębiorczości i poziomu zamożności mieszkańców</i></p>		

<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją; - aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; - pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; - wzrost aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie. - Liczba zawodów sportowych, inicjatyw oddolnych, wykorzystująca nowo stworzone tereny dla swoich potrzeb. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>
---	---

Tabela 9 Projekt podstawowy nr 7

Nazwa projektu		<i>Droga do kariery zawodowej – rozwój kompetencji i umiejętności osób dorosłych</i>	
Lokalizacja	Obszar rewitalizacji oraz pozostała część gminy	Okres realizacji	2017–2020
Szacowana wartość	1 000 000 zł	Źródła finansowania	środki UE (EFS), środki prywatne
Zakres rzeczowy realizowanych zadań	<p>Zakres projektu to:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ szkolenia/kursy/studia podyplomowe/kształcenie w formach szkolnych w szczególności w zakresie kompetencji kluczowych tj. ICT oraz języki obce, a także innych kompetencji, w zakresie których możliwe jest uzyskanie potwierdzenia kwalifikacji ogólnie uznanym certyfikatem; ▪ usługi z zakresu poradnictwa zawodowego i planowania własnej kariery; ▪ działania z zakresu potwierdzania kwalifikacji; ▪ zakup niezbędnych materiałów szkoleniowych; ▪ zatrudnienie szkoleniowców. 		
Podmioty realizujące projekt	Gmina Nowy Wiśnicz, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu, przedsiębiorcy		
Grupy docelowe	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, mieszkańcy gminy		
Oddziaływanie projektu na zdiagnozowane problemy i potencjały	Celem interwencji w ramach poddziałania jest niwelowanie dysonansu pomiędzy oczekiwaniami pracodawców a umiejętnościami i kompetencjami osób na rynku pracy, przy uwzględnieniu niekorzystnego czynnika, jakim jest niski udział osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie. Wsparcie realizowane w tym zakresie służyć powinno powiązaniu potrzeb związanych z oferowanymi miejscami pracy po stronie pracodawców z adekwatnymi kwalifikacjami po stronie pracowników oraz z gotowością do podnoszenia czy zmiany kompetencji. Podejmowane w związku z tym działania służyć będą wsparciu osób w zakresie podnoszenia kwalifikacji przekrojowych tj. umiejętności językowych, matematycznych czy zdolności i motywacji do uczenia się, poprzedzone jednak zindywidualizowaną diagnozą i bilansem potrzeb i zasobów w zakresie kształcenia oraz sytuacji zawodowej.		
Cele rewitalizacji,	CEL REWITALIZACJI 2. <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej</i>		

<p>kierunki działań, które realizuje projekt</p>	<p><i>mieszkańców obszaru</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.1. <i>Pobudzanie mieszkańców do aktywności oraz włączenie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i> KIERUNEK DZIAŁANIA 2.2. <i>Wzrost przedsiębiorczości i poziomu zamożności mieszkańców</i></p>
<p>Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<p>Prognozowane rezultaty podjętych działań to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją; - aktywizacja społeczna i zawodowa osób pozostających bez pracy; - pobudzenie i zwiększenie aktywności społecznej; - wzrost aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców. <p><i>Wskaźniki produktu i rezultatu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach. - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie. <p>Sposób monitorowania rezultatów projektów w odniesieniu do celów rewitalizacji przedstawiony został w rozdziale 2. <i>System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu IV</i> części wdrożeniowej niniejszego dokumentu.</p>

Tabela 10 Logiczne powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z treścią programu rewitalizacji (przedsięwzięcia, czynniki i przyczyny degradacji, potencjały obszaru, kierunki i cele rewitalizacji)

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Czynniki i przyczyny degradacji obszaru rewitalizacji, na które odpowiada przedsięwzięcie	Potencjały obszaru, które rozwija przedsięwzięcie	Kierunki działań rewitalizacji	Cele działań rewitalizacji
1.	<i>Remont i modernizacja oraz przywrócenie funkcji terenom oraz obiektom o charakterze sportowo-rekreacyjnym</i>	<ul style="list-style-type: none"> - obiekty sportowe w stanie degradacji, nienadające się do użytkowania; - brak wspólnych zainteresowań mieszkańców; - niska oferta spędzania wolnego czasu; - brak miejsc na organizowanie imprez cyklicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> - duża liczba klubów sportowych; - realizowane przez gminę projekty zachęcające do aktywności fizycznej; 	<p>1.1.</p> <p>2.1.</p>	<p>I</p> <p>II</p>
2.	<i>Wzrost gospodarczy obszaru rewitalizacji poprzez jego zagospodarowanie oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego</i>	<ul style="list-style-type: none"> - niewykorzystanie walorów obszaru rewitalizacji, zasobów naturalnych i kulturowych; - niedostateczna promocja gminy; - nierozwinięta infrastruktura turystyczna ograniczająca mieszkańców przedsiębiorczo w tym sektorze; 	<ul style="list-style-type: none"> - wiele obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru, m.in. Zamek Kmitów i Lubomirskich; - atrakcyjne ukształtowanie terenu; - ciekawa historia Nowego Wiśnicza; 	<p>1.1.</p> <p>1.2.</p> <p>2.1.</p> <p>2.2.</p>	<p>I</p> <p>II</p>
3.	<i>Zwiększenie funkcjonalności i poprawa estetyki budynków użyteczności publicznej</i>	<ul style="list-style-type: none"> - nadmierne koszty utrzymania budynków użyteczności publicznej; - zły stan techniczny niektórych z budynków użyteczności publicznej uniemożliwiający funkcjonowanie; - negatywny wpływ na środowisko; - zaburzenie ładu przestrzennego i estetyki 	<ul style="list-style-type: none"> - ciekawy układ urbanistyczny; - dobra lokalizacja; - pomysły na zagospodarowanie lub zaadoptowanie na inne funkcje tych obiektów; 	<p>1.1.</p> <p>1.2.</p> <p>2.1.</p>	<p>I</p> <p>II</p>

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020

		otoczenia; - zróżnicowanie przestrzenne i jakościowe dostępu do usług;			
4.	<i>Poprawa systemu wodno-kanalizacyjnego na obszarach o niskiej dostępności do infrastruktury komunalnej</i>	- ograniczenie rozwoju gospodarczego w związku w niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą komunalną; - złe warunki życia niektórych mieszkańców obszaru rewitalizacji; - zagrożenie dla środowiska;	- położenie na obszarze Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego oraz NATURA 2000; - rozwój działalności agroturystycznych;	1.1. 1.2. 2.1. 2.2	I II
5.	<i>Ożywienie gospodarcze oparte na współpracy mieszkańców z wykorzystaniem zasobów i produktów regionalnych</i>	- brak współpracy mieszkańców; - bezrobocie; - niedostateczna promocja regionu; - niewystarczające wsparcie gminy w przedsiębiorczości mieszkańców; - nietrwałość zakładanych działalności gospodarczych;	- bogate tradycje i kultura; - ciekawa historia; - atrakcyjne tereny; - obiekty zabytkowe; - kapitał społeczny; - kumulacja działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji (centrum Nowego Wiśnicza);	1.2. 2.1. 2.2.	I II
6.	<i>Wzrost kwalifikacji, wiedzy i poziomu edukacji młodzieży obszaru rewitalizacji</i>	- niższe wyniki nauczania w porównaniu do jednostek nadrzędnych; - niedostateczne wyposażenie placówek oświatowych; - nierozwijanie umiejętności i talentów młodzieży; - potrzeba pobudzania procesu samorozwoju	- placówki Zespołu Szkół - gotowość kadry na wprowadzenie zmian;	2.1	II

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020

		w celu zwiększenia szans powodzenia zawodowego;			
7.	<i>Droga do kariery zawodowej – rozwój kompetencji i umiejętności osób dorosłych</i>	<ul style="list-style-type: none"> - niska aktywizacja społeczeństwa; - bezrobocie; - brak wiedzy i kwalifikacji do podejmowania zatrudnienia oraz zakładania własnych działalności gospodarczych; 	<ul style="list-style-type: none"> - duża liczba osób zainteresowanych skorzystaniem z tego typu wsparcia; - kapitał społeczny; - dostosowanie ofert kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy; - możliwość wykorzystania nabytych umiejętności na obszarze rewitalizacji; - wysoka liczba osób w wieku produkcyjnym; 	<p>1.2.</p> <p>2.1.</p> <p>2.2.</p>	<p>I</p> <p>II</p>

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie powyżej wskazane i opisane projekty podstawowe ze względu na zidentyfikowane w pogłębionej diagnozie obszaru problemy i potencjały (tabela 2) są kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji oraz osiągnięcia założonych celów w dążeniu do wizji obszaru (planowanego efektu). Tylko kompleksowe działania odnoszące się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, spowodują osiągnięcie efektu synergii w oddziaływaniu na sytuację kryzysową. Ze względu na to, że wyznaczony obszar rewitalizacji posiada potencjał w postaci unikatowych zasobów naturalnych – ich wykorzystanie w działaniach rewitalizacyjnych przyczyni się do wzrostu dochodów mieszkańców całej gminy, a nie tylko obszaru rewitalizacji. Dzięki takiemu podejściu rewitalizacja jest niezbędnym elementem rozwoju gminy. Kompleksowe działania dotyczące rozwoju funkcji turystycznej gminy, poprzez rozszerzenie dostępu do atrakcyjnej infrastruktury oraz świadczonych usług, spowodują wzrost inwestycji na obszarze przez podmioty prywatne, zapewniające mieszkańcom miejsca pracy. Szeroki zakres projektów polegających na aktywizacji i integracji różnych interesariuszy rewitalizacji spowoduje zwiększenie ich zaangażowania w sprawy lokalne. Zarówno działania inwestycyjne, jak i społeczne realizowane przez podmioty z sektorów: społecznego, gospodarczego oraz publicznego, współfinansowane z różnych źródeł zewnętrznych, przyczynią się do osiągnięcia wizji obszaru: *Obszar rewitalizacji estetyczną i funkcjonalną przestrzenią publiczną z rozwiniętą infrastrukturą turystyczną, dzięki aktywności interesariuszy rewitalizacji pozytywnie oddziałuje na rozwój społeczno-gospodarczy gminy.*

2.2. Charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć

Uzupełnieniem listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych jest charakterystyka pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tabela 11), realizujących określone kierunki działań, które mają na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Należy również zaznaczyć, że wzmacniają one zaplanowane efekty procesu rewitalizacji w odniesieniu do rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy.

Tabela 11 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Charakterystyka tematyczna przedsięwzięcia	Powiązanie z celami rewitalizacji i kierunkami działań	Obszar tematyczny istotny z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji
1.	<i>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>	Projekt zakłada m.in.: współpracę Urzędu Miejskiego oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami w celu pobudzania przedsiębiorczości i nawiązywania współpracy, kształcenia z zakresu podejmowania działalności gospodarczych oraz nabywania nowych kwalifikacji i umiejętności, a także wsparcie rodzin i osób wykluczonych i zagrożonych marginalizacją społeczną.	CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1.	Sfera społeczna, sfera gospodarcza
2.	<i>Ochrona środowiska poprzez zmniejszanie niskiej emisji</i>	Projekt obejmować będzie m.in.: modernizację istniejących instalacji grzewczych w budynkach użyteczności publicznej oraz domach mieszkańców, wymianę źródeł grzewczych oraz systemów odnawialnych źródeł energii. Istotnym elementem projektu będzie uświadamianie społeczeństwa z zakresu ochrony środowiska i ekologii.	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.2.	Sfera społeczna, sfera środowiskowa
3.	<i>Rozbudowa i modernizacja obiektów kultury</i>	Przewiduje się rozbudowę i modernizację m.in.: aktualnie nieczynnego, wymagającego remontu budynku kina w centrum Nowego Wiśnicza. Realizacja projektu wpłynie na ofertę kulturową mieszkańców. Organizowane seanse oraz inne wydarzenia kulturalne będą lepszą alternatywą spędzania wolnego czasu, niż np. wandalizm spowodowany brakiem zajęcia, nadmierna ilość spędzonych godzin przed komputerem czy telewizorem. Obiektem wymagającym remontu jest również budynek z XX wieku, w którym znajduje się Ośrodek Edukacji Regionalnej w Starym Wiśniczu. Przynależy on do	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.1. CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1.	Sfera społeczna, sfera techniczna, sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020

		MOK w Nowym Wiśniczu. Zaplanowane w ramach przedsięwzięcia działania rewitalizacyjne poprawią ofertę kulturową mieszkańców. Przedsięwzięcie skierowane jest nie tylko do młodzieży, ale również do seniorów w celu ich aktywizacji. Przedsięwzięcie będzie obejmowało prace remontowe oraz doposażenie budynku, w tym również wygospodarowanie miejsca pod działalność twórczą Miejskiego Domu Kultury. Zostaną zorganizowane zajęcia praktyczne i teoretyczne z różnych dziedzin dla wszystkich grup społecznych w każdym wieku.		
4.	<i>Remont, przebudowa, modernizacja i adaptacja budynków na cele społeczne</i>	Realizacja przedsięwzięcia ma za zadanie zapewnienie opieki przedszkolnej większej ilości dzieci. Zapewnienie odpowiednich warunków technicznych i estetycznych pozwoli na rozpoczęcie działalności przedszkola. W związku z tym rodzice będą mogli podjąć pracę i w bardziej efektywny sposób wykorzystywać swój czas, a co za tym idzie – zwiększą się dochody wielu podmiotów. Przewiduje się m.in.: przebudowę przedszkola w Królówce, budowę przedszkola oraz świetlicy w Olchawie, zagospodarowanie terenu świetlicy w Leksandrowej. Przedsięwzięcia przyczynią się nie tylko do zapewnienia godnych warunków technicznych, ale również podniosą ofertę i poziom kształcenia oraz sposób spędzania wolnego czasu młodzieży i rozwój ich zainteresowań.	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.1. CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1	Sfera społeczna, sfera techniczna, sfera przestrzenno-funkcjonalna
5.	<i>Podniesienie poziomu świadczonych usług z zakresu administracji publicznej, edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia</i>	Wdrożenie rozwiązań poprawiających efektywność zarządzania usługami dziedzinowymi. Realizacja wpłynie na poziom i jakość obsługi interesanta, co przełoży się na pozytywne nastawienie mieszkańców do instytucji publicznych. Zastosowane e-usługi usprawnią składanie wniosków, rejestrację, sprawdzanie statusu spraw itp.	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.1. CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1.	Sfera społeczna
6.	<i>Organizacja wydarzeń kulturalnych</i>	Próba nadania gminie turystycznego charakteru, z planowanymi profitami dla mieszkańców w postaci szans rozwoju ich przedsiębiorczości, powinna zostać uzupełniona o działania promocyjne. Organizacja jarmarków z czasów Stanisław Lubomirskiego podtrzyma tradycję i kulturę oraz upamiętni historię gminy. Będzie to okazja na promocję oraz sprzedaż produktów regionalnych na skalę całej Polski i Europy. Jest to jeden ze sposobów na zaangażowanie i zaaktywizowanie mieszkańców w dobro całej gminy oraz podtrzymywanie tradycji i kultury, w efekcie czego uzyskane zostaną zyski pieniężne. Istotne	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.1. CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.	Sfera społeczna, sfera gospodarcza

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020

		jest zapewnienie bezpieczeństwa, a także zachowanie kulturalnego charakteru imprez, z ograniczeniem nadmiernego spożycia alkoholu i wykroczeń.		
7.	<i>Pobudzenie młodzieży do aktywności fizycznej</i>	Poprawa obiektów sportowych oraz rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej poprzez realizację projektów podstawowych wymaga uzupełnienia o kontynuację działań pobudzających młodzież do aktywności fizycznej. Działania te będą stanowiły również kontynuację projektów „ <i>Już pływam</i> ” oraz „ <i>Jeżdżę z głową</i> ”. Projekt skierowany m.in. dla uczniów szkół Gminy Nowy Wiśnicz, mający na celu propagowanie zdrowego trybu życia oraz bezpiecznego korzystania z obiektów infrastruktury sportowej. Przedsięwzięcie ma na celu również pobudzić aktywność wszystkich mieszkańców, a dzięki temu zbudować tożsamość lokalną. Dodatkowo planuje się budowę wielofunkcyjnego boiska przy szkole w Starym Wiśniczu, co będzie dopełnieniem oferty kształcenia Zespołu Szkół.	CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1.	Sfera społeczna Sfera techniczna, Sfera przestrzenno-funkcjonalna
8.	<i>Remont, modernizacja oraz adaptacja obiektów zabytkowych</i>	Prace będą obejmowały m.in.: remont i modernizację elewacji Ratusza z XVII w. z zachowaniem zabytkowych części architektonicznych. Przedsięwzięcie to jest istotne z punktu widzenia ochrony, utrzymania i konserwacji obiektów zabytków nieruchomych, a także w celu poprawy estetyki i dopełnienia projektu zagospodarowania płyty Rynku.	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1.	Sfera społeczna, sfera gospodarcza, Sfera techniczna, Sfera przestrzenno-funkcjonalna
9.	<i>Tworzenie infrastruktury turystycznej oraz produktów turystycznych bazujących na dziedzictwie kulturowym i naturalnym</i>	Przewiduje się wzbogacenie bazy noclegowej i zwiększenie poziomu usług oraz handlu z punktu widzenia rozwoju turystyki. Zapewnienie zaplecza turystycznego jest niezbędne do zbudowania turystyczno-rekreacyjnego wizerunku gminy, a także jest szansą dla lokalnych przedsiębiorców, tych obecnych i przyszłych. Przykładowe zadania mogą dotyczyć m.in.: rozwoju agroturystyki, zwiększenia liczby miejsc noclegowych i podniesienie ich standardu, rozwój i rozbudowa winnicy w Chronowie oraz sprzedaż wina jako produkt regionalny, nawiązanie współpracy przedsiębiorców na rzecz turystycznego wizerunku gminy.	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2. CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.	Sfera społeczna, sfera gospodarcza, Sfera techniczna, Sfera przestrzenno-funkcjonalna
10.	<i>Poprawa infrastruktury drogowej</i>	Przykładowe zadania mogą obejmować m.in.: poprawę/wymianę nawierzchni, uzupełnienie o niezbędną sygnalizację świetlną, znaki drogowe w tym informacyjne, budowę odwodnienia,	CEL REWITALIZACJI 1. Kierunek działania 1.1. CEL REWITALIZACJI 2. Kierunek działania 2.1.	Sfera techniczna, sfera przestrzenno-funkcjonalna

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

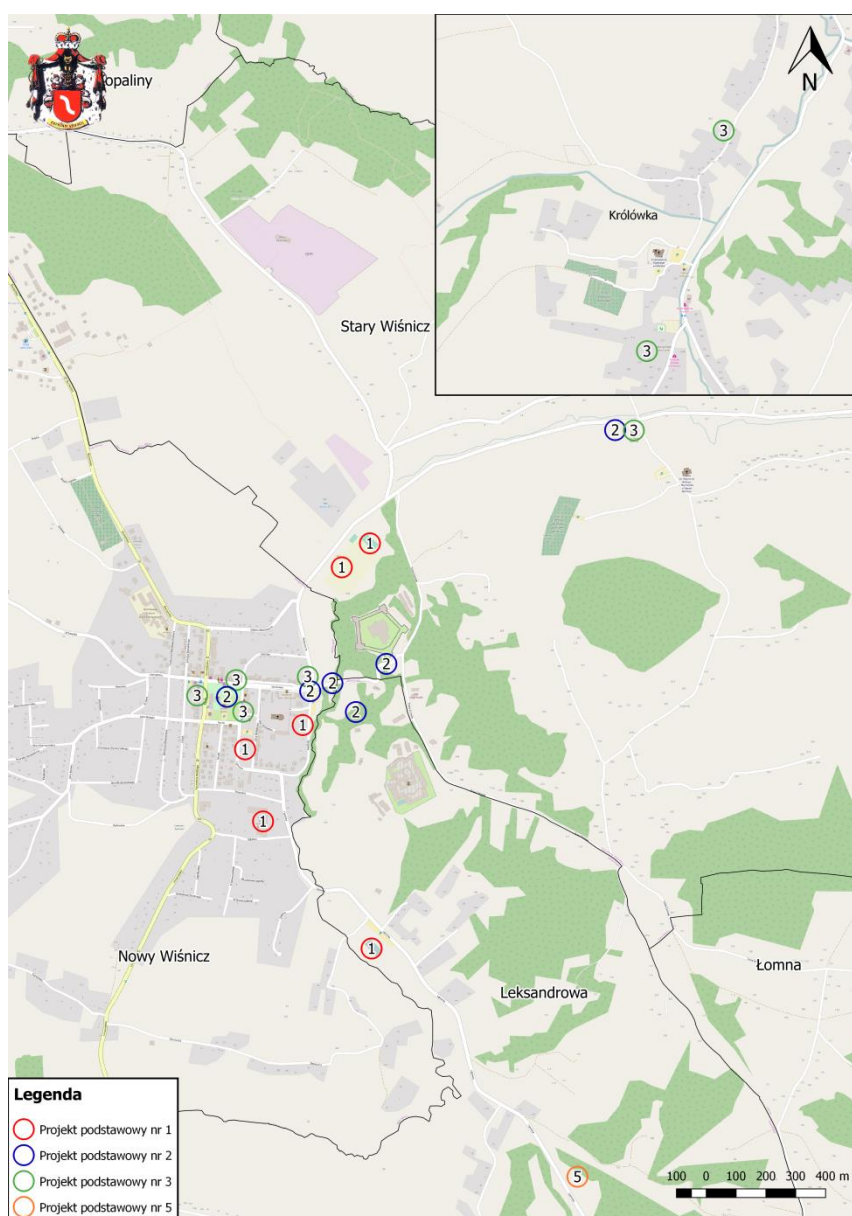
Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020 ma charakter kompleksowy, dlatego że podczas programowania działań rewitalizacyjnych zastosowano mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020* w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w celu osiągnięcia efektu synergii efektów w oddziaływaniu na obszar rewitalizacji zapewniona została ich komplementarność w różnych wymiarach, tj. przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Wszystkie projekty zawarte w dokumencie realizowane będą na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w miejscowości centralnej gminy oraz jej niedalekim sąsiedztwie, gdzie zlokalizowane są funkcje centrotwórcze, a także na terenach przyległych charakteryzujących się potencjałem i szczególnym znaczeniem. Spowoduje to, że zasięg ich oddziaływania będzie znacznie większy i efektywniejszy z punktu widzenia interesariuszy rewitalizacji. Część z zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze względu na charakter działań obejmie teren całej gminy, ponieważ tylko poprzez większą skalę zadań, szczególnie w sferze społecznej, można uzyskać założone efekty w postaci rozwiązania zidentyfikowanych problemów. Wzajemne dopełnianie się projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających oraz zaangażowanie lokalnej społeczności pozwoli na osiągnięcie efektu rewitalizacji widocznego na całym jego obszarze i uniknięcie wybiórczości inwestycji. Zindywidualizowane działania rewitalizacyjne wdrażane na obszarze rewitalizacji, a także poza obszarem, wzajemnie będą się dopełniać przestrzennie, dzięki czemu efekty ich realizacji nie będą widoczne punktowo w pojedynczych miejscach, a na całym obszarze objętym kryzysem. Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe zostały zaprogramowane w taki sposób, aby odpowiadały na problemy mieszkańców, a przede wszystkim nie skutkowały przenoszeniem problemów w inne miejsce. W tym celu zawarto zarówno

przedsięwzięcia inwestycyjne, jak i społeczne, które zapobiegą prowadzeniu do niepożądanych efektów społecznych, w tym konfliktów międzyludzkich i „dziedziczenia biedy”. Dostępność do powstałej infrastruktury oraz działań społecznych i kulturalnych dla wszystkich użytkowników zamieszkujących dany teren spowoduje, że z pozytywnych efektów rewitalizacji korzystać będą wszyscy mieszkańcy, bez względu na sytuację materialną. Taka sytuacja przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i integracji społeczności lokalnej przy korzystaniu wspólnych zasobów i walorów przestrzennych, a także kapitału społecznego. Mapa 4 przedstawia lokalizację realizacji projektów podstawowych (1–5).

Mapa 4 Przestrzenne rozmieszczenie projektów podstawowych w Gminie Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OpenStreetMaps

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Projekty i/lub przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające zawarte w dokumencie stanowią kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane we wszystkich sferach zróżnicowane problemy i wykorzystują potencjały lokalne wyznaczonego obszaru rewitalizacji w zakresie zasobów naturalnych oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego. Wykazane to zostało w powiązaniu każdego projektu podstawowego ze zdiagnozowanymi problemami. Dzięki temu wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia uzupełniające są komplementarne w oddziaływaniu całościowym na obszar rewitalizacji w aspekcie społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym. Takie podejście ma przeciwdziałać fragmentaryzacji działań koncentrując się na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, które w tym przypadku spowodowane są głównie kumulacją wykluczenia społecznego oraz niewykorzystaniem potencjałów obszaru. W związku z tym wykonana została pogłębiona analiza i diagnoza obszaru rewitalizacji we wszystkich aspektach: społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym i środowiskowym, która zawarta jest w II części niniejszego dokumentu. Konieczne jest również określenie pożądanego stanu do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, dlatego została określona wizja (planowany efekt rewitalizacji), uwzględniająca uwarunkowania i zasoby wewnętrzne obszaru, tj. Zamek Kmitów i Lubomirskich, budynki, obiekty oraz przestrzeń użyteczności publicznej, ukształtowanie terenu i atrakcyjna lokalizacja, ciekawa historia i tradycje. Parametryzacja efektów rewitalizacji określona została na poziomie celów rewitalizacji, ponieważ wizja określa zbiór pożądaných wartości do osiągnięcia po wdrożeniu założeń dokumentu.

Komplementarność problemowa wykazana została w tabeli 12, gdzie przedstawione zostały potrzeby rewitalizacyjne, odpowiadające im cele i kierunki działań oraz projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające w każdej sferze. Poszczególne projekty realizują konkretne cele rewitalizacji i kierunki działań. Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty są powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcyjnej, technicznej i środowiskowej, rozwiązując zidentyfikowane problemy (zawarte w tabeli 2).

Podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny na innych płaszczyznach będą brane pod uwagę zaplanowane działania rewitalizacyjne, aby zapewnić koordynację tematyczną i organizacyjno-techniczną działań administracji samorządowej.

Ponadto ważne jest, że proces rewitalizacji realizuje założenia innych dokumentów strategicznych i planistycznych zarówno na szczeblu lokalnym, jak i powiatowym, regionalnym, krajowym czy europejskim, co zostało wykazane w rozdziale 2 części I dokumentu.

Tabela 12 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi

SFERA	POTRZEBA REWITALIZACYJNA	CEL REWITALIZACJI	KIERUNKI DZIAŁANIA	PROJEKTY PODSTAWOWE	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE
SPOLECZNA	<i>Przeciwdziałanie bezrobociu i rozwój kwalifikacji mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.2 Kierunek działania 2.2	2, 5, 6, 7	1, 6, 9
	<i>Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy lokalne oraz integracji w działaniu na rzecz obszaru rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 3, 5, 6, 7	1, 6, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Poprawa poziomu edukacji i oferty kulturalnej dla mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1.	6, 7	1,3, 4, 7
	<i>Zwiększenie dostępności oraz poprawa jakości usług publicznych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1.	1, 3	4, 5, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1.		
GOSPODARCZA	<i>Zwiększenie oraz pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	2, 3, 4, 5, 7	1, 6, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i działalności gospodarczych mieszkańców na obszarze rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	2, 3, 4, 5, 7	1, 6, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		
	<i>Tworzenie warunków do rozwoju sektorów turystycznego i okołoturystycznego na obszarze rewitalizacji</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 2, 4, 5	1, 7, 8, 9, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1. Kierunek działania 2.2.		

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020

PRZESTRZENNO- -FUNKCJONALNA	<i>Wzrost funkcjonalności przestrzeni i obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 2, 3,	1, 3, 4, 8, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1.		
	<i>Zwiększenie funkcjonalności i bezpieczeństwa układów komunikacyjnych z uwzględnieniem preferencji dla ruchu pieszego i rowerowego</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 2	9, 10
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1.		
	<i>Remont oraz przebudowa obiektów użyteczności publicznej</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1.	1, 3	3, 4
TECHNICZNA	<i>Poprawa efektywności energetycznej zasobów mieszkaniowych i budynków użyteczności publicznej</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	3	2, 3, 4
	<i>Ochrona obiektów zabytkowych świadczących o tożsamości lokalnej</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	2	8
ŚRODOWISKOWA	<i>Ograniczenie tzw. „niskiej” emisji zanieczyszczeń</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	3	2, 3, 4
	<i>Zwiększenie terenów zieleni urządzonej służących wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.1. Kierunek działania 1.2.	1, 2	8, 9
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.1.		
	<i>Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców</i>	Cel rewitalizacji 1.	Kierunek działania 1.2.	3, 4, 6	2
		Cel rewitalizacji 2.	Kierunek działania 2.2. Kierunek działania 2.1.		

Źródło: Opracowanie własne

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTITUCJONALNA

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji. Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Nowego Wiśnicza przy pomocy pracowników Referatu Organizacji i Kontroli, którzy posiadają wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy. W przypadku potrzeby wsparcia merytorycznego ww. wydziału, wszyscy naczelnicy i pracownicy Urzędu oraz kierownicy jednostek organizacyjnych zobowiązani są do ścisłej współpracy i udzielania niezbędnych informacji.

Wdrażanie założeń rewitalizacji w ramach struktur organizacyjnych Urzędu przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia, w proces wdrażania będą włączani również przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji realizujących zaplanowane projekty.

Jako organ opiniodawczo-doradczy Burmistrza Nowego Wiśnicza powołany został Komitet Rewitalizacji. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji Zarządzeniem nr I/254/16 Burmistrza Nowego Wiśnicza z dnia 15.11.2016 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016-2020 (po przeprowadzeniu właściwej procedury wynikającej z ustawy o rewitalizacji).

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

W Gminnym Programie Rewitalizacji zwrócono również uwagę na zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym, które zostały już zrealizowane w ramach polityki spójności 2007–2013, a także komplementarnymi projektami społecznymi wdrażanymi w ramach polityki spójności 2014–2020. Ma to kluczowe znaczenie dla efektywności procesu rewitalizacji w oddziaływaniu na sytuację kryzysową występującą na danym obszarze.

W okresie programowania UE na lata 2007–2013 samorząd gminy zrealizował wiele projektów z naciskiem na rozwiązanie problemów w sferze społecznej lub na podniesienie poziomu życia mieszkańców. Można uznać to za początek działań rewitalizacyjnych. Tym samym stanowią one podstawę do jego kontynuacji lub/i rozwinięcia w ramach obecnej perspektywy finansowej na lata 2014–2020 w zakresie rozwiązywania problemów społecznych oraz w wyniku realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020*. Planuje się ich rozwinięcie, szczególnie w zakresie podnoszenia wiedzy i kompetencji mieszkańców, a co za tym idzie – ich przedsiębiorczości oraz poziomu życia.

Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych przez Gminę Nowy Wiśnicz, Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Wiśniczu oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu, obejmujących swym zasięgiem wyznaczony obszar rewitalizacji i/lub mających na niego wpływ społeczno-gospodarczy przedstawia tabela 13.

Tabela 13 Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy na terenie Gminy Nowy Wiśnicz

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu [zł]	Dofinansowanie z EU [zł]	Źródło Finansowania
<i>Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Gminie Nowy Wiśnicz</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	951 060,55	808 220,76	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
<i>Czas na aktywność. Program aktywizacji społecznej i zawodowej w Gminie Nowy Wiśnicz</i>	Miasto i Gmina Nowy Wiśnicz/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu	929 357,64	789 953,99	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Przyszłość w Europie</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	381 529,00	324 299,65	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Okno na świat – chcemy wiedzieć więcej i mieć lepszy start</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	345 586,00	293 748,10	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Podróż do krainy wiedzy</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	275 785,00	234 417,25	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Indywidualizacja Procesu Nauczania i Wychowania Uczniów Klas III Szkół Podstawowych</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	244 229,12	207 594,75	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Informatyzacja Samodzielnego Publicznego Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nowym Wiśniczu wraz z wdrożeniem nowych usług</i>	Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Wiśniczu	270 699,06	145 903,10	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
<i>Młodzi – aktywni – zdrowi</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	50 000,00	42 500,00	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Wiedza na wagę złota</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	49 999,00	42 499,15	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Nasza droga do Betlejem</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	48 300,00	41 055,00	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Dla każdego coś dobrego</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	47 450,00	40 332,50	Europejski Fundusz Społeczny
<i>Wiśnicka kuźnia talentów</i>	Gmina Nowy Wiśnicz	47 325,00	40 226,25	Europejski Fundusz Społeczny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędy Miejskiego w Nowym Wiśniczu oraz portalu Ministerstwa Rozwoju – Mapa Dotacji UE, www.mapadotacji.gov.pl

Komplementarność z projektem społecznym wdrażanym w ramach polityki spójności 2014–2020 wskazuje tabela 13. Przeprowadzona analiza wykazała, że przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich latach mają swoją ciągłość i kontynuację w aktualnym dokumencie. Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich działań na wyznaczonym obszarze

pozwołą na bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej, dzięki czemu proces rewitalizacji wzmocni ich efektywność i skuteczność.

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w niniejszym dokumencie będą współfinansowane z różnych źródeł, obejmujących m.in. środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), krajowych środków publicznych oraz środków prywatnych z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

Komplementarność źródeł finansowania określona została w rozdziale 3 części III, dotyczącym szacunkowych ram finansowych programu, gdzie na poziomie poszczególnych przedsięwzięć określono szacowaną ogólną wartość projektu w podziale na publiczne i prywatne źródła finansowania.

Dzięki zaangażowaniu środków publicznych (składających się ze środków własnych gminy, jednostek podległych gminie, podmiotów z sektora finansów publicznych) następuje integracja finansowa zaplanowanych projektów podstawowych i przedsięwzięć uzupełniających.

Poszczególne projekty podstawowe i przedsięwzięcia uzupełniające realizują konkretne cele rewitalizacji i kierunki działań. Wszystkie kierunki działań i odpowiadające im projekty są powiązane problemowo oraz odnoszą się do wszystkich sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej rozwiązując zidentyfikowane problemy.

3. Szacunkowe ramy finansowe dokumentu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania

Indykatywne ramy finansowe *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020* obejmują projekty podstawowe, które wynikają z planów projektowych gminy, podległych jej jednostek organizacyjnych, jak również projektów zgłoszonych przez interesariuszy rewitalizacji planujących ich realizację na obszarze rewitalizacji lub poza wyznaczonym obszarem, ale wpływających na jego rozwój społeczno-gospodarczy.

Podsumowanie podanych wartości brutto poszczególnych projektów pozwoliło określić szacunkowe ramy finansowe dokumentu z podziałem na różne źródła finansowania (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014–2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków Unii Europejskiej).

Ze względu na charakterystykę tematyczną projektów uzupełniających realizowanych w systemie ciągłym, a tym samym brak możliwości dokładnego oszacowania ich całkowitych wartości, ramy finansowe z uwzględnieniem różnych źródeł finansowania podane zostały szacunkowo. Ramy finansowe dokumentu przedstawia tabela 14.

Tabela 14 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz

Lp.	Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Całkowita wartość projektu w zł	Środki publiczne			Środki prywatne
			Środki budżetu gminy w zł	Środki UE (EFRR, EFS, FS) w zł	Środki krajowe	
PROJEKTY PODSTAWOWE						
1.	<i>Remont i przywrócenie funkcji terenom oraz obiektom o charakterze sportowo rekreacyjnym</i>	8 000 000	2 000 000	6 000 000	-	-
2.	<i>Wzrost gospodarczy obszaru rewitalizacji poprzez jego zagospodarowanie oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego</i>	5 500 000	1 375 000	4 125 000	-	-
3.	<i>Zwiększenie funkcjonalności i poprawa estetyki budynków użyteczności publicznej</i>	4 000 000	1 000 000	3 000 000	-	-
4.	<i>Poprawa dostępu systemu kanalizacyjnego na obszarach o niskiej dostępności do infrastruktury komunalnej</i>	10 000 000	2 500 000	7 500 000	-	-
5.	<i>Ożywienie gospodarcze oparte na współpracy mieszkańców</i>	1 000 000	250 000	750 000	-	-
6.	<i>Wzrost kwalifikacji, wiedzy i poziomu nauczania mieszkańców</i>	1 500 000	375 000	1 125 000	-	-
7.	<i>Droga do kariery zawodowej – rozwój kompetencji i umiejętności osób dorosłych</i>	1 000 000	250 000	750 000	-	-
SUMA w mln zł		31 000 000	7 500 000	23 500 000	-	-

Źródło: Opracowanie własne

IV. Część wdrożeniowa

1. System realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań rewitalizacyjnych na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o efektywności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system zarządzania. Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze.

1.1. Struktura zarządzania dokumentem wraz z jego kosztami

Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostały warunki organizacyjne i instytucjonalne do ich wdrażania oraz weryfikacji.

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Burmistrz Nowego Wiśnicza przy pomocy pracowników Referatu Organizacji i Kontroli w Urzędzie Miejskim w Nowym Wiśniczu. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy. W przypadku potrzeby wsparcia merytorycznego ww. wydziału, wszyscy kierownicy i pracownicy Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu oraz kierownicy jednostek organizacyjnych zobowiązani będą do ścisłej współpracy i udzielania niezbędnych informacji.

Wdrażanie założeń rewitalizacji w ramach struktur organizacyjnych Urzędu, przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się działań oraz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Przewiduje się, iż w zależności od realizowanego przedsięwzięcia, w proces wdrażania będą włączani również przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji realizujących zaplanowane projekty.

Dodatkowo Kierownik Referatu Organizacji i Kontroli odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Burmistrzem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

Zadania niezbędne do wdrażania dokumentu wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek Urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie projekty i/lub przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Miejską w Nowym Wiśniczu Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy.

Referat Organizacji i Kontroli ramach wykonywanych zadań będzie ściśle współpracował z Komitetem Rewitalizacji, powołanym jako organ opiniotwórczo-doradczy Burmistrza Nowego Wiśnicza w zakresie rewitalizacji i partnerami projektów rewitalizacyjnych. Będzie również odpowiadał za obsługę techniczną i organizacyjną Komitetu Rewitalizacji. Głównym zadaniem Komitetu Rewitalizacji będzie nadzór nad efektywnością i jakością oraz postępem w realizacji określonych projektów, a tym samym celów GPR poprzez opiniowanie dokumentów i inicjatyw związanych z rewitalizacją.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

Wdrażanie projektów rewitalizacyjnych nie ma szans powodzenia bez udanej współpracy, efektywnego współdziałania oraz wzajemnego uzupełniania się działań różnych podmiotów z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego. W związku z tym określenie zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy jest kluczowym elementem osiągnięcia zgodności podejmowanych działań z potrzebami i oczekiwaniami społeczności lokalnej, ograniczenia występowania konfliktów oraz kosztów ich rozwiązywania, a także jest podstawą tworzenia się współczesnych form samoświadomości społecznej.

Współpraca międzysektorowa w realizacji zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w kilku zintegrowanych wymiarach:

1. MERYTORYCZNYM – poprzez wspólne podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, opiniowanie, realizowane przede wszystkim na poziomie Komitetu Rewitalizacji.
2. ORGANIZACYJNYM – polegającym na angażowaniu specyficznych i unikalnych zasobów oraz kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów.
3. FINANSOWYM – opierającym się na współudziale finansowym wszystkich partnerów poprzez zapewnienie wkładu własnego w realizację określonych przedsięwzięć i wykorzystanie koncepcji partnerstwa (w tym np. publiczno-prywatnego).

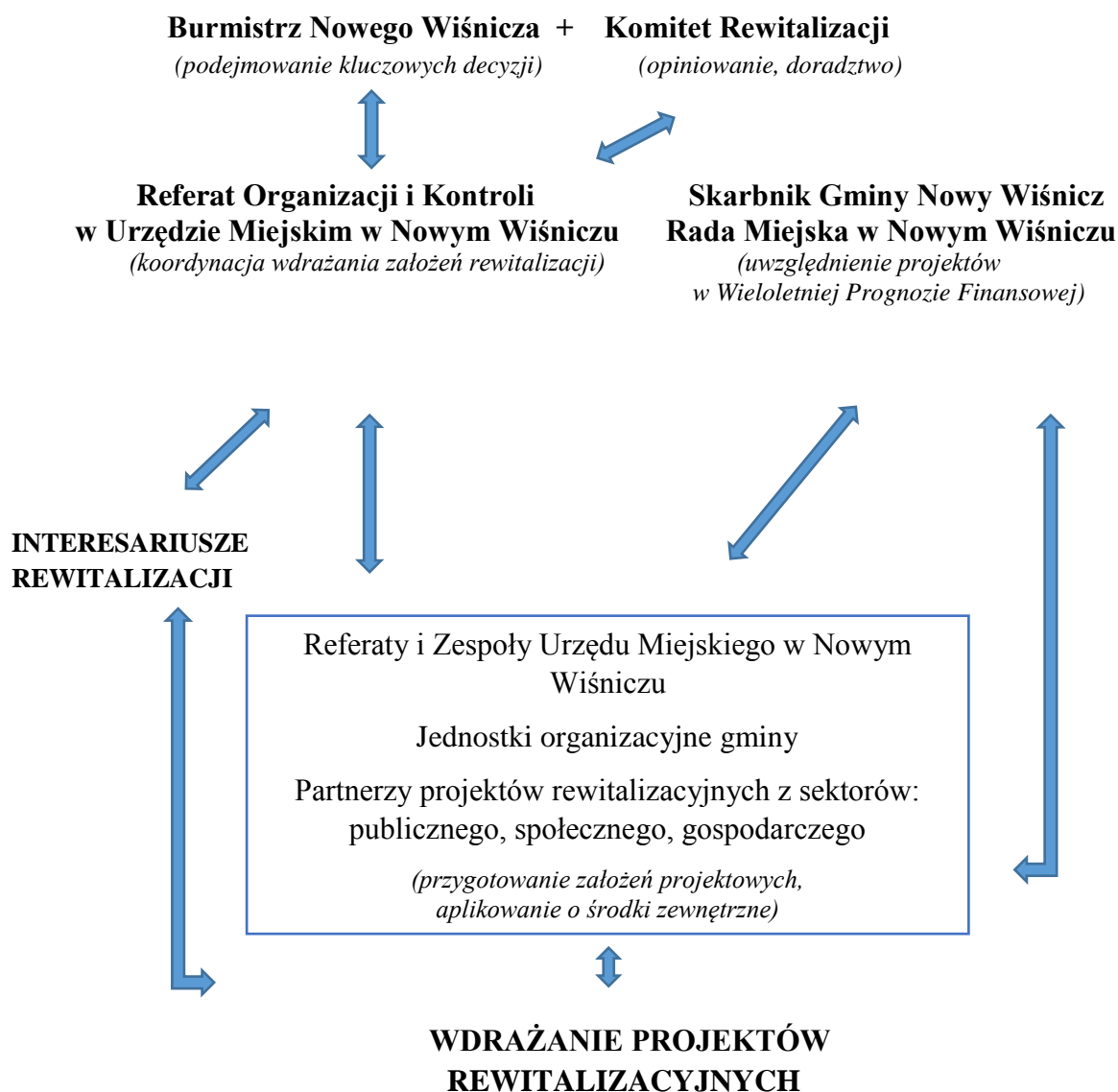
Partnerstwo trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego oprócz wspólnego celu, jakim jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej w celu poprawy jakości życia mieszkańców, ma określone podstawowe zasady stanowiące fundament wspólnych działań:

- 1) respektowanie własnych potrzeb, możliwości i dążenie do osiągnięcia kompromisu,
- 2) przejrzystość podejmowanych działań,
- 3) otwarty dialog z mieszkańcami.

Współpraca pomiędzy interesariuszami rewitalizacji ma na celu:

- wykorzystanie potencjału organizacji oraz społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach kilkunastu wspólnych i spójnych projektów akceptowanych i wspieranych przez wszystkich uczestników;
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców czy mieszkańców;
- wsparcie innowacyjności proponowanych rozwiązań, wyrażające się zastosowaniem nowych podejść do rozwiązywania problemów.

Schemat 5 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Nowy Wiśnicz

Źródło: Opracowanie własne

1.2. Harmonogram realizacji programu

Założono, że Gminny Program Rewitalizacji będzie dokumentem na lata 2016–2020 obejmującym okres realizacji zaplanowanych projektów. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego jest zgodne z zaleceniami planistycznymi oraz pozwala na dostosowanie do aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz wytycznych wynikających z perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014–2020. Z uwagi na okres obowiązywania programu przyjęto, że będzie to dokument strategiczny skoncentrowany terytorialnie i komplementarny problemowo, tj. mający przeciwdziałać

fragmentaryzacji działań w celu wyprowadzenia wyznaczonego obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej. Harmonogram wdrażania dokumentu przedstawia tabela 15.

Tabela 15 Harmonogram wdrażania dokumentu

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji (w latach)				
		2016	2017	2018	2019	2020
PROJEKTY PODSTAWOWE						
1.	<i>Remont i przywrócenie funkcji terenom oraz obiektom o charakterze sportowo-rekreacyjnym</i>					
2.	<i>Wzrost gospodarczy obszaru rewitalizacji poprzez jego zagospodarowanie oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego</i>					
3.	<i>Zwiększenie funkcjonalności i poprawa estetyki budynków użyteczności publicznej</i>					
4.	<i>Poprawa dostępu systemu kanalizacyjnego na obszarach o niskiej dostępności do infrastruktury komunalnej</i>					
5.	<i>Ożywienie gospodarcze oparte na współpracy mieszkańców</i>					
6.	<i>Wzrost kompetencji, wiedzy i poziomu nauczania mieszkańców</i>					
7.	<i>Droga do kariery zawodowej – rozwój kompetencji i umiejętności osób dorosłych</i>					
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE						
1.	<i>Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</i>					
2.	<i>Ochrona środowiska poprzez zmniejszanie niskiej emisji</i>					
3.	<i>Rozbudowa i modernizacja obiektów kultury</i>					
4.	<i>Remont, przebudowa, modernizacja i adaptacja budynków na cele społeczne</i>					
5.	<i>Podniesienie poziomu świadczonych usług z zakresu administracji publicznej, edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia</i>					
6.	<i>Organizacja wydarzeń kulturalnych</i>					
7.	<i>Pobudzenie młodzieży do aktywności fizycznej</i>					
8.	<i>Remont, modernizacja oraz adaptacja obiektów zabytkowych</i>					
9.	<i>Tworzenie infrastruktury turystycznej oraz produktów turystycznych bazujących na dziedzictwie kulturowym i naturalnym</i>					
10.	<i>Poprawa infrastruktury drogowej</i>					

Źródło: Opracowanie własne

1.3. *Public relations dokumentu*

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie ich tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia. Szeroka komunikacja stanowić będzie jeden z fundamentów powodzenia całego procesu rewitalizacji, służąc osiągnięciu wizji obszaru rewitalizacji.

Podmiotami odpowiedzialnymi za organizację oraz przeprowadzenie działań promocyjnych związanych z opracowaniem i wdrażaniem założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, a w jego ramach również wszystkich projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych – jest Referat Organizacji i Kontroli we współpracy z Referatem Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu w Urzędzie Miejskim w Nowym Wiśniczu. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach działań na poziomie obszaru rewitalizacji oraz całej gminy. Do zakresu ich działań należy wsparcie skutecznej komunikacji, opierającej się na następujących kanałach i narzędziach komunikacji:

- Internet – utworzenie i aktualizacja zakładki „Dla Mieszkańca” („Rewitalizacja Gminy Nowy Wiśnicz”) na stronie internetowej gminy (nowywisnicz.pl) oraz w zakładce „Gminny Program Rewitalizacji” na stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.malopolska.pl/umnogowisnicza/);
- komunikacja bezpośrednia – warsztaty, spotkania, posiedzenia itp.;
- inne środki promocji – plakaty, zawiadomienia, zaproszenia, ogłoszenia parafialne.

Działania promujące będą miały zarówno zasięg lokalny, jak i regionalny oraz skierowane będą do interesariuszy rewitalizacji, tj. takich grup odbiorców, jak:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i stowarzyszenia budownictwa społecznego;
- 2) mieszkańcy gminy;
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;

- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- 5) jednostki organizacyjne gminy;
- 6) organy władzy publicznej;
- 7) podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy interesariuszy – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych działań rewitalizacyjnych.

Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań rewitalizacyjnych spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tychże przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

2. System monitoringu, oceny i wprowadzania zmian do programu

Kluczowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji ma system monitoringu skuteczności działań, oceny oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu.

2.1. Sposoby monitorowania i sprawozdawczości

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji będzie się odbywało w oparciu o monitoring zmierzający do oceny stopnia realizacji celów rewitalizacji, a także zaplanowanych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Monitorowaniem, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji postanowień z wcześniej zatwierdzonymi założeniami, zajmować się będzie Referat Organizacji i Kontroli Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu we współpracy z innymi referatami/zespołami Urzędu, a także w drodze porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Bochni oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu. Referat ten zgodnie z regulaminem organizacyjnym Monitoring polegać będzie na systematycznym zbieraniu oraz

analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów, a także założonych celów dokumentu na podstawie danych gromadzonych i przekazywanych przez poszczególne referaty/zespoły, jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje zewnętrzne i podmioty realizujące projekty na obszarze rewitalizacji i/lub będące partnerami w realizacji określonych działań.

Referat Organizacji i Kontroli Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu będzie miał za zadanie:

- 1) gromadzenie i analizowanie informacji w układzie określonego dla celów i projektów zestawu wskaźników;
- 2) sporządzanie co 3 lata raportu/sprawozdania z postępu w realizacji dokumentu i przedstawianie go do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji, a następnie po pozytywnym zaopiniowaniu do zatwierdzenia przez Radę Miejską w Nowym Wiśniczu;
- 3) udostępnianie lokalnej społeczności wyników sprawozdawczości poprzez ich publikowanie na stronie internetowej gminy (w zakładce „Dla Mieszkańca”, „Rewitalizacja Gminy Nowy Wiśnicz”) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (w zakładce „Gminny Program Rewitalizacji” oraz przekazywanie informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom podczas spotkań z interesariuszami rewitalizacji.

Rada Miejska w Nowym Wiśniczu analizować będzie postępy w realizacji głównych założeń Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez:

- 1) akceptację raportu/sprawozdania z postępu we wdrożeniu zapisów,
- 2) uwzględnienie i wprowadzanie zmian w zaplanowanych projektach rewitalizacyjnych zawartych w programie, a służących realizacji zadań własnych do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy (zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji).

Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania dokumentu.

Monitoring rzeczowy dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji GPR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie

diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy (tabela 16). Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia podawany będzie cyklicznie co 3 lata. Punktem odniesienia w procesie weryfikacji będą dane bazowe dostępne na etapie opracowania diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, czyli według stanu na koniec 2014 roku.

Monitoring finansowy dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.

Do końca lutego kolejnego roku po skończonym okresie sprawozdawczym, referaty/zespoły Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu, jednostki organizacyjne gminy i/lub podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów wchodzących w skład GPR zobowiązane są do składania informacji okresowej do Referatu Organizacji i Kontroli Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu. Dzięki temu sprawozdawczość zakłada bieżący i ciągły przepływ aktualnych informacji, co pozwala na weryfikację nieprawidłowości oraz wykrycie problemów w procesie wdrażania i monitorowania GPR.

Dla osiągnięcia wartości docelowych wskaźników realizacji projektów, szczególna rola przypada beneficjentom, którzy mają obowiązek monitorowania wdrażania przedsięwzięć współfinansowanych środkami finansowymi z Unii Europejskiej, w tym przygotowywania i przedkładania IZ RPO sprawozdań z ich realizacji oraz wniosków o płatność.

Tabela 16 Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020

Założenia GPR	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Źródło danych	Wartość bazowa (stan na 31.12.2014 r.)	Średnia wartość dla gminy (stan na 31.12.2014 r.)
WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA					
Cel rewitalizacji 1. <i>Stworzenie funkcjonalnych przestrzeni i efektywne gospodarowanie zasobami</i>	Ilość odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub stanu środowiska – azbest	tona	Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu	25,9	9,3
	Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu	%	Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu	4,1	6,0
Cel rewitalizacji 2. <i>Poprawa jakości życia i wzrost aktywności społecznej mieszkańców obszaru</i>	Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu	61,8	60,9
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem	%	Urząd Miejski w Nowym Wiśniczu	16,7	15,0
	Liczba osób, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1 000 mieszkańców	osoba	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Wiśniczu	4,2	4,5
WSKAŹNIKI PRODUKTU					
Projekty/Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	ha	Wnioskodawcy projektów	0	–
	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	–
	Zmodernizowane obiekty na cele społeczne i kulturalne	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	–
	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie	osoby	Wnioskodawcy projektów	0	–
	WSKAŹNIKI REZULTATU				

Gminny Program Rewitalizacji Nowego Wiśnicza na lata 2016–2020

	Liczba zawodów sportowych, inicjatyw oddolnych wykorzystująca nowo stworzone tereny dla swoich potrzeb	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	-
	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	szt.	Wnioskodawcy projektów	0	-

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Sposób ewaluacji i wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu

Przyjęto, że Gminny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawienia się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Przedsięwzięcia odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym. Ich konkretni odbiorcy i zakres determinowane będą: aktualnymi warunkami sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz gminy, potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców wyznaczonego obszaru, poziomem zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania, możliwościami budżetu gminy oraz dostępnością środków zewnętrznych.

Zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji dokument będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Nowego Wiśnicza (przy pomocy pracowników Referatu Organizacji i Kontroli Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu oraz sporządzonego przez nich raportu/sprawozdania z postępu w realizacji założeń dokumentu) raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w programie. Ocena sporządzona przez Burmistrza Nowego Wiśnicza będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz opublikowana zostanie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. Dopuszcza się również możliwość wcześniejszego wystąpienia z wnioskiem o zmianę treści dokumentu do Burmistrza Nowego Wiśnicza w ramach inicjatywy co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. W przypadku stwierdzenia, że program wymaga zmiany, Burmistrza Nowego Wiśnicza wystąpi do Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z wnioskiem o jego zmianę. Dołączona zostanie do niego ww. opinia. Rada Miejska jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie. W tej sytuacji zmiana będzie dokonywana w trybie w jakim program był uchwalony. W przypadku, gdy nie będzie ona dotyczyła listy planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz nie będzie wymagać zmiany uchwały w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji – nie zostaną przeprowadzone konsultacje społeczne, jak również postępowanie w sprawie uzyskania opinii (o których mowa w art. 17 ust 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji).

W sytuacji stwierdzenia osiągnięcia celów dokumentu (w wyniku przeprowadzonej oceny), Rada Miejska uchyli uchwałę w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Burmistrza Nowego Wiśnicza.

Ewaluacja ma na celu identyfikację oraz ewentualną poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do konkretnych problemów obszaru rewitalizacji z jednoczesnym uwzględnieniem założeń programowych. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ocena wszystkich zrealizowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współdziałaniu wszystkich interesariuszy rewitalizacji oraz w oparciu o 5 zasadniczych kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ (ang. *effectiveness*) – kryterium pozwalające ocenić w jakim stopniu osiągnięte zostały cele dokumentu zdefiniowane na etapie planowania.
2. EFEKTYWNOŚĆ (ang. *efficiency*) – kryterium pozwalające ocenić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.
3. UŻYTECZNOŚĆ (ang. *utility*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia oddziaływanie programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej.
4. TRAFNOŚĆ (ang. *relevance*) – kryterium pozwalające ocenić, do jakiego stopnia cele programu odpowiadają charakterowi i skali potrzeb wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizacji.
5. TRWAŁOŚĆ (ang. *sustainability*) – kryterium pozwalające ocenić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

Ewaluacja założeń programowych i stopnia realizacji projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie zostanie podzielona na następujące części:

- 1) *ex-ante* (przed realizacją GPR) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem dokumentu);
- 2) *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Referat Organizacji i Kontroli Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu, który będzie na jej podstawie przygotowywał sprawozdanie z realizacji GPR, co najmniej raz na 3 lata (jest to również instrument monitorowania bieżących zmian w otoczeniu);
- 3) *mid-term* (śródkresowa) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku

którego możliwa jest aktualizacja dokumentu;

- 4) *ex-post* (na zakończenie wdrażania GPR) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych projektów w ramach GPR z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów zawartych w GPR, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań.

3. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne zostały wpisane w proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji. Ponadto realizuje *zasadę partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców. Ogólny schemat mechanizmów włączenia interesariuszy rewitalizacji na poszczególnych etapach rewitalizacji przedstawia tabela 17.

Tabela 17 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji

Realizowane działania	Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa (mechanizmy włączenia interesariuszy rewitalizacji)
DIAGNOZOWANIE	
<p>Diagnoza gminy w podziale na ustalone jednostki referencyjne we wszystkich sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza wskaźnikowa ilościowa i jakościowa koncentracji problemów na podstawie ustalonych wskaźników dla poszczególnych jednostek we wszystkich ww. sferach; - analiza jakościowa potencjałów; - delimitacja przestrzenna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie badania ankietowego w dniach 15.07–15.08.2016 r. dotyczącego sytuacji w gminie w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej. 2. Spacer studyjny połączony z wizją lokalną ekspertów zewnętrznych w dniu 13.09.2016 r. w celu określenia potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. 3. Przeprowadzenie 3 warsztatów diagnostyczno-projektowych w dniu 13.09.2016 r. w poszczególnych grupach: <ul style="list-style-type: none"> • 11:00 – sektor społeczny (mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, grup nieformalnych); • 13:00 – sektor publiczny (przedstawiciele instytucji publicznych, przedstawiciele Rady Miejskiej, sołtysi); • 15:00 – sektor gospodarczy (przedsiębiorcy). <p>Spotkania miały na celu przedstawienie wyników przeprowadzonej diagnozy, przybliżenie zagadnień związanych z rewitalizacją, a także poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców.</p> 4. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z diagnozą gminy i mapami poglądowymi granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Odbyły się w dniach 16.09–16.10.2016 r. (powiadomienie 7 dni wcześniej, tj. 09.09.2016 roku) w następujących formach: <ol style="list-style-type: none"> 1) zbieranie uwag i wniosków w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, który można było dostarczyć: <ul style="list-style-type: none"> - drogą elektroniczną na podany w ogłoszeniu adres e-mail; - drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu; - bezpośrednio do pokoju nr 22 w Urzędzie Miejskim w Nowym Wiśniczu; 2) otwarte spotkanie z interesariuszami rewitalizacji z możliwością złożenia uwag i opinii w dniu 14.10.2016 roku o godz. 9.30 w Ratuszu Miejskim w Nowym Wiśniczu w Sali obrad Rady Miejskiej; 3) zbieranie uwag ustnych do protokołu w pokoju 22 w Urzędzie Miejskim w Nowym Wiśniczu. <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana w dniu 01.07.2016 r. na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem.</p>
PROGRAMOWANIE	
<p>Sporządzenie <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzenie badania ankietowego w dniach 15.07–15.08.2016 r. dotyczącego sytuacji w gminie w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej.

<p>na lata 2016–2020</p> <ul style="list-style-type: none"> - projektowanie i wybór rozwiązań; - określenie głównych założeń dokumentu; - identyfikacja i zaplanowanie listy projektów podstawowych oraz uzupełniających realizowanych przez różnych interesariuszy rewitalizacji; - określenie ram organizacyjno-finansowych realizacji rewitalizacji; - przeprowadzenie odpowiednich uzgodnień i zaopiniowanie dokumentu. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Przeprowadzenie otwartego naboru kandydatów na członków składu Komisji Rewitalizacji, zgodnie z procedurą zwartą w Regulaminie, do dnia 14.11.2016 r. (włącznie). Zgłoszenia kandydatów można było dokonać w następujących formach: <ul style="list-style-type: none"> • drogą elektroniczną w formie skanu; • drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu; • bezpośrednio do pok. 22 w budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu. 3. Przeprowadzenie naboru fiszek projektowych, umożliwiających zgłoszenie propozycji projektów rewitalizacyjnych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji: <ul style="list-style-type: none"> • drogą elektroniczną na adres e-mail; • drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu; • bezpośrednio do pokoju nr 22 w budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu. 4. Przeprowadzenie I posiedzenia Komitetu Rewitalizacji w dniu 10.01.2017 r. o godz. 10.00 w Ratuszu Miejskim w Nowym Wiśniczu w Sali obrad Rady Miejskiej w związku z opracowywanym Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz w celu wybrania Przewodniczącego i Zastępcy Komitetu i dyskusji na temat założeń dokumentu. 5. Przeprowadzenie spotkań warsztatowo-informacyjnych z mieszkańcami obszaru rewitalizacji i partnerami rewitalizacji w dniu 10.01.2017 r. w Ratuszu Miejskim w Nowym Wiśniczu w Sali obrad Rady Miejskiej w celu określenia problemów i potencjałów oraz głównych założeń dokumentu, z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, z partnerami rewitalizacji. 6. Konsultacje społeczne dokumentu w dniach 27.01–26.02.2017 r. oraz zbieranie uwag w następujących formach: <ul style="list-style-type: none"> • drogą elektroniczną na adres e-mail; • drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu; • bezpośrednio do pokoju nr 22 w budynku Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu. 7. Organizacja konferencji podsumowującej. <p>Zgodnie z art. 6 ust. 7 i 9 ustawy o rewitalizacji niezwłocznie po zakończeniu niniejszych konsultacji została opracowana i opublikowana na stronie podmiotowej gminy i w BIP informacja podsumowująca ich przebieg wraz z rejestrem zgłoszonych uwag i odniesieniem się do uwag z uzasadnieniem.</p>
<p>WDRAŻANIE (FINANSOWANIE)</p>	
<p>Wdrażanie założeń <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020</i>:</p>	<p>1. Organizacja przez gminę otwartego naboru na partnera/partnerów spoza sektora finansów publicznych do wspólnej realizacji projektu zgodnie z <i>Ustawą z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz. U. z 2016 r. poz. 217</p>

<p>- realizacja (wdrażanie) przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych (w tym w ramach partnerstw międzysektorowych);</p> <p>- prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej oraz aktywizacji interesariuszy rewitalizacji.</p>	<p>z późn. zm.).</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Konkursy ofert dla organizacji pozarządowych. 3. Konkurs architektoniczny lub architektoniczno-urbanistyczny w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji. 4. Planowanie partycypacyjne obejmujące cykl spotkań służących zagospodarowaniu przestrzeni. 5. Warsztaty projektowe związane z kształtowaniem przestrzeni z wykorzystaniem map/makiet. 6. Spacerki badawcze dla określonych grup społecznych w celu ogólnej oceny konkretnych rozwiązań architektonicznych czy infrastrukturalnych. 7. Realizacja projektów przez różnych beneficjentów (w tym w partnerstwach międzysektorowych). 8. Wspólne podejmowanie decyzji/kształtowanie przestrzeni/rozwiązywanie problemów/opiniowanie rozwiązań w trakcie cyklicznych spotkań Komitetu Rewitalizacji. 9. Spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami organizowane w miarę postępu wdrożenia projektów. 10. Realizacja małych inicjatyw interesariuszy rewitalizacji i wydarzeń lokalnych związanych z rewitalizacją.
<p>MONITOROWANIE, EWALUACJA, AKTUALIZACJA</p>	
<p>Ocena realizacji założeń <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020</i>:</p> <p>- prowadzenie monitoringu realizacji rewitalizacji;</p> <p>- wykonanie ewaluacji założeń programowych;</p> <p>- aktualizacja dokumentu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opiniowanie cyklicznych raportów/sprawozdań z postępu w realizacji dokumentu przez Komitet Rewitalizacji oraz ich upublicznianie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. 2. Spotkania informacyjno-konsultacyjne w celu przekazywania informacji na temat postępu we wdrażaniu projektów rewitalizacyjnych. 3. Opracowanie ewaluacji <i>mid-term</i> i <i>ex-post</i> z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z uzyskaniem opinii mieszkańców na temat efektywności przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych. 4. Możliwość wystąpienia z wnioskiem o aktualizację dokumentu przez inicjatywę co najmniej 100 mieszkańców lub podmiotu planującego realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego lub społecznego na obszarze rewitalizacji. 5. Opiniowanie zgłoszonych wniosków o aktualizację dokumentu przez Komitet Rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie własne

Szczegółowy opis dotyczący przebiegu konsultacji społecznych i efektów poszczególnych metod partycypacji społecznej oraz mechanizmów włączenia społeczności lokalnej na etapie diagnozowania i programowania, zamieszczony jest chronologicznie na stronie internetowej gminy (nowywisnicz.pl) w zakładce „Dla Mieszkańca” Programy „Rewitalizacja Gminy Nowy Wiśnicz” oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.malopolska.pl/umnowegowisnicza) w zakładce „Gminny Program Rewitalizacji”, dzięki czemu udokumentowany został udział w nim różnych interesariuszy. Zastosowane mechanizmy włączenia dostosowane były do wszystkich potencjalnych interesariuszy rewitalizacji z sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

Realizacja oraz zaplanowanie różnorodnych form partycypacji społecznej oraz aktywizacji społeczności lokalnej umożliwiło dotarcie do szerokiego grona przedstawicieli interesariuszy oraz poznanie ich potrzeb i oczekiwań w celu dostosowania wsparcia. Wartością dodaną przeprowadzonych metod partycypacji i „budowania” partnerstwa była możliwość skonfrontowania wiedzy o wielu aspektach funkcjonowania obszaru rewitalizacji przez różne środowiska lokalne, co w konsekwencji doprowadziło do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji i będzie stanowiło podstawę uzasadnienia podjętych na nim działań. Ponadto zakłada się, że partycypacyjny model opracowania dokumentu będzie się przekształcał w partycypacyjny model wdrażania, a wokół grupy uczestniczącej w pracach nad dokumentem będą pojawiały się kolejne podmioty lokalne angażujące się w działania rewitalizacyjne.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rewitalizacji „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji”.

W związku z powyższym na etapie sporządzenia *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020*, zgodnie z procedurą określoną przepisami ww. ustawy, powołany został Komitet Rewitalizacji, w skład którego wchodzi interesariusze rewitalizacji, tj. przedstawiciele mieszkańców gminy (w tym obszaru rewitalizacji), organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych grup społecznych. Pierwszym etapem procedury było uchwalenie przez Radę Miejską w Nowym Wiśniczu *Uchwały nr XXVIII/230/16 z dnia 25 października 2016 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji* wraz z załącznikiem, stanowiącym *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*.

Podjęcie uchwały poprzedzone było konsultacjami społecznymi przeprowadzonymi od dnia 16.09.2016 roku do dnia 16.10.2016 roku w następujących formach: zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego (dostarczanego drogą elektroniczną na podany adres e-mail, drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu, bezpośrednio do pokoju nr 22 w budynku ww. Urzędu), otwartego spotkania konsultacyjnego z interesariuszami rewitalizacji z zapewnieniem możliwości przedstawienia uwag, opinii i propozycji (w dniu 14.10.2016 roku) oraz zbierania uwag ustnych do protokołu w pokoju nr 22 w budynku ww. Urzędu. Wszystkie dokumenty dostępne były w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Nowym Wiśniczu oraz w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Nowy Wiśnicz (w zakładce „Dla mieszkańca”, „Rewitalizacja Gminy Nowy Wiśnicz”) oraz na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (w zakładce „Gminny Program Rewitalizacji”). Powiadomienie o planowanych konsultacjach zamieszczone zostało 7 dni wcześniej, tj. dnia 09.09.2016 roku. Po podjęciu ww. uchwały przez Radę Miejską na zasadach określonych w przyjętym *Regulaminie Komitetu Rewitalizacji* ogłoszony został na stronie internetowej gminy, w BIP oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu otwarty nabór na członków Komitetu Rewitalizacji, który trwał od 26.10.2016 roku do 14.1.2016 roku włącznie. Zgłoszeń kandydatów można było dokonać poprzez wypełnienie *Formularza zgłoszeniowego na członka Komitetu Rewitalizacji* oraz dostarczenie go w taki sam sposób, jak w przypadku ww. formularza konsultacyjnego. Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur był Burmistrz Nowego Wiśnicza. Wybrani kandydaci zostali powołani na członków Komitetu Rewitalizacji *zarządzeniem nr I/254/16 Burmistrza Nowego Wiśnicza z dnia 15.11.2016 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020* (zgodnie z limitami osobowymi określonymi w Regulaminie).

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Nowego Wiśnicza w zakresie rewitalizacji.

Zasady jego działania określa *Regulamin Komitetu Rewitalizacji*, stanowiący załącznik do uchwały nr XXVIII/230/16 z dnia 25 października 2016 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu. Według zapisów niniejszego regulaminu Komitet uprawniony jest do opiniowania GPR na etapie opracowania, a następnie jego wdrażania, monitorowania

i ewaluacji oraz podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w Gminie Nowy Wiśnicz. Ponadto uczestniczy w sporządzaniu i opiniowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu oraz zarządzeń Burmistrza Nowego Wiśnicza związanych z rewitalizacją.

4. Procedura strategicznej oceny oddziaływania dokumentu na środowisko oraz opiniowania przez właściwe instytucje

Do uzupełnienia po przeprowadzeniu procesu opiniowania przez instytucje wymienione w art. 17 ust 2 pkt 4 *Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), a także uzgodnieniu braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 *Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

5. Specjalna Strefa Rewitalizacji

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, przewiduje się ustanowienie Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR) na okres nie dłuższy niż 10 lat, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Zgodnie z dyspozycją niniejszej ustawy ustanowienie SSR wraz ze szczegółowym zakresem jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu, która zostanie podjęta na wniosek Burmistrza Nowego Wiśnicza. Jednak możliwość ustanowienia SSR pozostaje jako opcja, która zostanie zrealizowana, o ile wystąpią czynniki potwierdzające zasadność tej decyzji w kontekście optymalnego wykorzystania jej narzędzi.

6. Sposób realizacji dokumentu, a polityka mieszkaniowa i planowanie przestrzenne w gminie

6.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz nie są wymagane zmiany w następujących uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 *Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610):

1. *Uchwale Nr VIII/67/11 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 4 lipca 2011 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2011–2020.*

6.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

W związku ze sporządzeniem *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020* nie przewiduje się wprowadzania zmian w aktualnie obowiązującym dokumencie *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nowy Wiśnicz* stanowiącym załącznik nr 1 i 2 do Uchwały Nr XXII/180/16 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 31 maja 2016 r.

W części wyznaczonego obszaru rewitalizacji obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty *Uchwałą Nr IX/53/07 Rady Miejskiej w Nowym Wiśniczu z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Śródmieście” Nowego Wiśnicza.*

Jednak w związku z realizacją założeń Gminnego Programu Rewitalizacji nie są wymagane zmiany w ww. dokumentach. Nie przewiduje się również konieczności sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 *Ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.).

Spis map

Mapa 1 Lokalizacja obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w Gminie Nowy Wiśnicz.....	22
Mapa 2 Granice wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz	23
Mapa 3 Stężenie benzo(a)pirenu (BaP) na terenie gminy Nowy Wiśnicz.	36
Mapa 4 Przestrzenne rozmieszczenie projektów podstawowych	74

Spis schematów

Schemat 1 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz	19
Schemat 2 Sfery tematyczne analizowane w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji ..	24
Schemat 3 Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2015–2025	51
Schemat 4 Struktura zarządzania i wdrażania rewitalizacji w Gminie Nowy Wiśnicz	87

Spis tabel

Tabela 1 Nawiązanie Gminnego Programu Rewitalizacji do ponadlokalnych dokumentów strategicznych i planistycznych.....	10
Tabela 2 Zidentyfikowane problemy oraz potencjały wyznaczonego obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Nowy Wiśnicz	44
Tabela 3 Projekt podstawowy nr 1	53
Tabela 4 Projekt podstawowy nr 2	56
Tabela 5 Projekt podstawowy nr 3	58
Tabela 6 Projekt podstawowy nr 4	60
Tabela 7 Projekt podstawowy nr 5	61
Tabela 8 Projekt podstawowy nr 6	63
Tabela 9 Projekt podstawowy nr 7	64
Tabela 10 Logiczne powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z treścią programu rewitalizacji (przedsięwzięcia, czynniki i przyczyny degradacji, potencjały obszaru, kierunki i cele rewitalizacji)	66
Tabela 11 Charakterystyka uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	70

Tabela 12 Komplementarność problemowa – potrzeby rewitalizacyjne wraz z odpowiadającymi im celami rewitalizacji i kierunkami działań oraz zaplanowanymi projektami podstawowymi i przedsięwzięciami uzupełniającymi.....	77
Tabela 13 Wykaz najważniejszych projektów zrealizowanych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji lub mających wpływ na jego rozwój społeczno-gospodarczy na terenie Gminy Nowy Wiśnicz.....	81
Tabela 14 Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz.....	83
Tabela 15 Harmonogram wdrażania dokumentu	88
Tabela 16 Wskaźniki monitoringowe wdrażania <i>Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowy Wiśnicz na lata 2016–2020</i>	93
Tabela 17 Zastosowane oraz zaplanowane formy partycypacji społecznej i partnerstwa na poszczególnych etapach rewitalizacji	98

Spis wykresów

Wykres 1 Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w stosunku do ludności ogółem w 2014 r. – porównanie średniej dla obszaru rewitalizacji i Gminy Nowy Wiśnicz. 27	
Wykres 2 Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.....	28
Wykres 3 Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2014 roku.....	28
Wykres 4 Średnie % wyniki z egzaminów gimnazjalnych w poszczególnych szkołach na obszarze rewitalizacji w 2014 roku	31
Wykres 5 Średnie % wyniki ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej w poszczególnych szkołach na obszarze rewitalizacji w 2014 roku.....	31
Wykres 6 Średnie wyniki z egzaminu gimnazjalnego i sprawdzianu po 6 klasie w poszczególnych jednostkach terytorialnych.....	32
Wykres 7 Liczba zameldowań ogółem w gminie Nowy Wiśnicz w latach 2010-2014.....	33
Wykres 8 Budynki mieszkalne nowo oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2014 roku.....	33
Wykres 9 Podmioty gospodarcze wykreślone i nowo zarejestrowane w Gminie Nowy Wiśnicz w latach 2010-2014	34
Wykres 10 Udział terenów zieleni urządzonej w ogólnej powierzchni terenu	35
Wykres 11 Ilość odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub stanu środowiska w tonach (azbest).....	36

Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Nieuporządkowana zieleń w Nowym Wiśniczu	37
Zdjęcie 2 Zdegradowane boisko w Nowym Wiśniczu.....	37
Zdjęcie 3 Zdegradowane boisko w Nowym Wiśniczu.....	38
Zdjęcie 4 Stragany na tle ratusza przy rynku w Nowym Wiśniczu	38
Zdjęcie 5 Zdegradowane boisko w Królówce.....	39
Zdjęcie 6 Niezagospodarowany teren wokół stawu - Olchawa	39
Zdjęcie 7 Zdegradowany budynek kina w Nowym Wiśniczu	40
Zdjęcie 8 Zamek Kmitów i Lubomirskich z lotu ptaka w Starym Wiśniczu.....	40
Zdjęcie 9 Ratusz przy rynku w centrum Nowego Wiśnicza	41
Zdjęcie 10 Basen letni w Leksandrowej	42
Zdjęcie 11 Miejsko Ośrodek Kultury w Nowym Wiśniczu.....	42
Zdjęcie 12 Zespół Szkół w Nowym Wiśniczu	43
Zdjęcie 13 Zespół Szkół w Starym Wiśniczu	43
Zdjęcie 14 Zespół Szkół im. Kazimierza Brodzińskiego w Królówce	43

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-
-przestrzennych obszaru rewitalizacji